

# Znanja i stavovi žena o intimnom zdravlju i važnosti ginekoloških pregleda

---

**Hanžek, Gabriela**

**Undergraduate thesis / Završni rad**

**2022**

*Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:* **Bjelovar University of Applied Sciences / Veleučilište u Bjelovaru**

*Permanent link / Trajna poveznica:* <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:144:673310>

*Rights / Prava:* [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

*Download date / Datum preuzimanja:* **2025-04-03**



*Repository / Repozitorij:*

[Digital Repository of Bjelovar University of Applied Sciences](#)



VELEUČILIŠTE U BJELOVARU  
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ SESTRINSTVO

**Znanja i stavovi žena o intimnom zdravlju i važnosti  
ginekoloških pregleda**

Završni rad

Gabriela Hanžek

Bjelovar, kolovoz 2022.



Veleučilište u Bjelovaru  
Trg E. Kvaternika 4, Bjelovar

### 1. DEFINIRANJE TEME ZAVRŠNOG RADA I POVJERENSTVA

Student: **Hanžek Gabriela**

JMBAG: 0314021280

Naslov rada (tema): **Znanja i stavovi žena o intimnom zdravlju i važnosti ginekoloških pregleda**

Područje: **Biomedicina i zdravstvo**

Polje: **Kliničke medicinske znanosti**

Grana: **Sestrinstvo**

Mentor: **dr. sc. Rudolf Kiralj**

zvanje: **viši predavač**

Članovi Povjerenstva za ocjenjivanje i obranu završnog rada:

1. **doc. dr. sc. Zrinka Puharić, predsjednik**
2. **dr. sc. Rudolf Kiralj, mentor**
3. **dr. sc. Tomislav Meštrović, član**

### 2. ZADATAK ZAVRŠNOG RADA BROJ: 13/SES/2022

U sklopu završnog rada potrebno je:

1. načiniti posebno konstruirani anonimni anketni upitnik za ispitivanje znanja i stavova ženske populacije o intimnom zdravlju i važnosti ginekoloških pregleda
2. provesti online anonimnu anketu o znanju i stavovima ženske populacije o intimnom zdravlju i važnosti ginekoloških pregleda
3. pripremiti skup podataka iz rezultata ankete o znanju i stavovima ženske populacije o intimnom zdravlju i važnosti ginekoloških pregleda (provjeriti potpunost i konzistentnost odgovora, te provjeriti varijable u smislu planiranja statističke analize)
4. načiniti statističku obradu (deskriptivnu statistiku) pripremljenog skupa podataka iz ankete o znanju i stavovima ženske populacije o intimnom zdravlju i važnosti ginekoloških pregleda
5. interpretirati rezultate statističke analize o znanju i stavovima ženske populacije o intimnom zdravlju i važnosti ginekoloških pregleda
6. opisati javnozdravstveni značaj rezultata statističke analize o znanju i stavovima ženske populacije o intimnom zdravlju i važnosti ginekoloških pregleda te objasniti ulogu sestre prvostupnice u promociji, terapiji i edukaciji ženske populacije u vezi intimnog zdravlja žene, s naglaskom na važnost redovitih ginekoloških pregleda

Datum: 08.03.2022. godine

Mentor: **dr. sc. Rudolf Kiralj**



## *Zahvala*

Veliku zahvalu upućujem svom mentoru dr.sc. Rudolfu Kiralju čiji su savjeti i angažiranost uvelike olakšali pisanje ovog rada.

Veliko hvala mojoj mami Snježani, sestri Andrei i dečku Igoru koji su mi pružili bezuvjetnu podršku, ljubav i strpljenje i koji su mi davali snagu za sve prepreke tijekom studiranja. Zahvaljujem se i ocu Vladi koji mi je financijski omogućio ovo školovanje te svojoj kolegici Antoneli s kojom mi je bilo veliko zadovoljstvo učiti i putovati na fakultet ove tri godine.

## SADRŽAJ

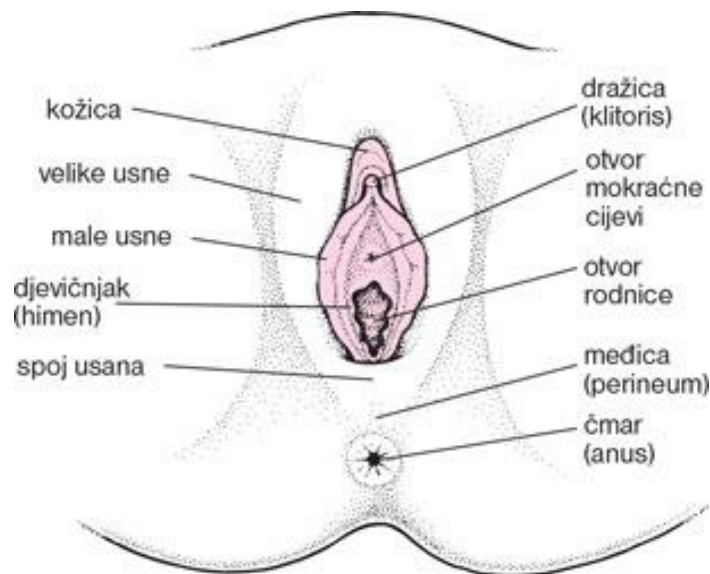
|   |           |
|---|-----------|
| 1. UVOD .....   | 1         |
| <b>1.1. Anatomija ženskog spolnog sustava .....</b>                               | <b>1</b>  |
| <b>1.2. Vaginalne infekcije.....</b>  | <b>2</b>  |
| <b>1.3. Zaštita od spolno prenosivih bolesti .....</b>                            | <b>4</b>  |
| <b>1.4. Higijena intimnog područja.....</b>                                       | <b>4</b>  |
| <b>1.5. Ginekološki pregled .....</b>   | <b>5</b>  |
| 1.5.1. Uzimanje anamneze.....   | 5         |
| 1.5.2. Papa-test.....   | 6         |
| 1.5.3. Dijagnosticiranje spolnih infekcija.....                                   | 6         |
| 2. CILJ RADA.....   | 7         |
| 3. METODE .....   | 8         |
| 4. REZULTATI .....  | 9         |
| <b>4.1. Sociodemografski podaci .....</b>   | <b>9</b>  |
| <b>4.2. Znanja žena o intimnom zdravlju i važnosti ginekoloških pregleda.....</b> | <b>13</b> |
| <b>4.3. Stavovi i iskustva o intimnom zdravlju i ginekološkim pregledima.....</b> | <b>20</b> |
| 5. RASPRAVA.....  | 30        |
| 6. ZAKLJUČAK.....   | 33        |
| 7. LITERATURA .....   | 34        |
| 8. OZNAKE I KRATICE.....  | 37        |
| 9. SAŽETAK.....   | 38        |
| 10. SUMMARY .....   | 39        |
| 11. PRILOZI .....   | 40        |

## 1. UVOD

Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) reproduktivno zdravlje žene i muškarca je stanje potpunog mentalnog, fizičkog i socijalnog blagostanja u svim područjima koji su vezani za reproduktivni sustav i njegovo funkcioniranje kroz sve faze života (1). Ono podrazumijeva da svaka osoba za sebe ima siguran spolni život te potomstvo, kao i slobodu odlučivanja hoće li ga imati, kada i koliko često. Također u to ulazi i pravo na informiranost i pristup sigurnim, dostupnim i prihvatljivim metodama regulacije plodnosti po svom izboru, kao i pristup odgovarajućim službama zdravstvene zaštite koje osiguravaju ženama sigurnu trudnoću i porod, a parovima najbolje šanse za zdravo dijete (2). Spolno zdravlje je dakle dobrobit, a ne samo odsustvo bolesti, a ono uključuje poštovanje i sigurnost, te se izražava kroz različite seksualnosti i oblike seksualnog izražavanja (3). Neželjene trudnoće su uz spolno prenosive bolesti i seksualno zlostavljanje globalni javno-zdravstveni problem, a rad na njihovoj prevenciji temeljni preduvjet je za očuvanje reproduktivnog zdravlja u zrelijoj dobi. Dosadašnja istraživanja s mladima pokazuju da adolescenti znanje o spolnosti stječu najčešće iz nepouzdanih izvora kao što su usmena predaja, najčešće od vršnjaka i časopisi različite vrijednosti što dovodi do krive poduke i širenju lažnih informacija o „škakljivim temama“, a također takva poduka je često skromna i nedovoljna u obitelji, kao i u dosadašnjim programima u školi (4).

### 1.1. Anatomija ženskog spolnog sustava

Ženski spolni sustav sastoji se od unutarnjih i vanjskih spolnih organa. U unutarnje spolne organe ubrajamo rodnicu, maternicu, jajovode i jajnike dok u vanjske spada stidnica koju sačinjavaju velike i malne usne, venerin brijeg, dražica, predvorje rodnice, Bartolinijeve žlijezde, međica te himen kao što je prikazano na slici 1.1 (5). Rodnica ili vagina je cjevasti organ dugačak sedam do deset centimetara, a oblikuju je glatko mišićje i vezivo te je iznutra obložena sluznicom. U njoj se ne nalaze žlijezde nego ju vlaže žlijezde materničnog vrata. Pod utjecajem hormona sluznica se stalno obnavlja i odbačene stanice sudjeluju u stvaranju blago kisele sluzi koja štiti rodnicu od infekcija (6).



Slika 1.1. Anatomija vanjskog spolnog sustava žene (5)

## 1.2. Vaginalne infekcije

Poznato je da postoji više od 30 različitih bakterija, virusa i parazita koji se prenose spolnim kontaktom, a njih 8 je povezano s najvećom učestalošću spolno prenosivih bolesti (7). Od njih 4 su trenutno izlječive, a to su gonoreja, sifilis, klamidija i trihomonas, dok su ostale četiri virusne te neizlječive infekcije, a to su hepatitis B, herpes simplex virus (HSV), virus humane imunodeficijencije (HIV) te humani papiloma virus (HPV). Svakim danom u svijetu prenese se više od milijun spolno prenosivih infekcija, od kojih je većina asimptomatska ili s nespecifičnim simptomima kao na primjer promjenom iscjetka ili pojavom bolova.

Najčešće infekcije rodnice su bakterijske i gljivične infekcije. Bakterijske vaginoze (BV) nastaju zbog narušavanja normalne bakterijske flore rodnice (8). Glavni predisponirajući čimbenici su novi seksualni partner ili veći broj seksualnih partnera, vaginalna ispiranja, smanjena razina estrogena, antibiotici, hormonska kontracepcija, higijenske navike, anksioznost i stres. BV je sindrom koji upućuje na neravnotežu između laktobacila koji održavaju kiseli pH rodnice te štite sluznicu vagine od anaerobnih bakterija, osobito vrste *Gardnerella vaginalis* uz ostale anaerobne bakterije kao što su naprimjer *Ureaplasma urealyticum*, *Mycoplasma hominis*, *Mobiluncus* spp., *Prevotella* spp. te brojne druge. Prenosi se spolnim kontaktom, ali se može pojaviti kod žena koje nisu

spolno aktivne. Vulvovaginalna kandidijaza ili gljivična infekcija rodnice je akutna ili kronična mikoza koja se često ne shvaća ozbiljno, no riječ je o vrlo učestaloj bolesti koja značajno smanjuje kvalitetu života, a najčešći uzročnik je *Candida albicans*. Predisponirajući čimbenici vulvovaginalne kandidoze su loše regulirana šećerna bolest, antimikrobno liječenje, visoke razine estrogena (uporaba oralnih kontraceptiva, trudnoća), receptivni orogenitalni spolni odnos, imunosupresivni lijekovi, oslabljeni imunitet zbog neke druge bolesti te genetski faktori (9). Simptomi na slici 1.2 (10) prikazuju razliku za infekcije s time da se kod bakterijske vaginoze javlja neugodan miris te vodenasti, bijeli ili sivi iscjedak bez svrbeža, dok se kod gljivične infekcije rodnice javlja gusti, bijeli sirasti iscjedak bez mirisa koji je popraćen svrbežom i iritacijom.

| Koja je razlika između bakterijske vaginoze i gljivične infekcije?  |   |
|---|---|
| Bakterijska vaginoza  | Gljivica (Kandida)  |
|  Često bez svrbeža i iritacije          |  Svrbež i iritacija                     |
|  Neugodan miris, koji podsjeća na ribu |  Bez mirisa                            |
|  Tanak, voden, bijeli ili sivi sekret  |  Gust, bijeli sekret siraste strukture |
|  Bez bolne iritacije                   |  Bolna iritacija                       |
|  Izaziva je bakterija                  |  Izaziva je gljivica                   |

Slika 1.2. Razlika između bakterijske i gljivične infekcije rodnice (10)

HPV je jedna od najčešćih virusnih infekcija reproduktivnog sustava, a većina seksualno aktivnih žena i muškaraca tijekom života budu barem jednom zaraženi ovim virusom, dok neki i više puta. Za veliku većinu uzroka raka vrata maternice odgovoran je upravo humani papiloma virus odnosno HPV i to za njih više od 95% (11). Ovaj virus ima puno podtipova koji uzrokuju razne promjene genitalne regije poput kondiloma,



intraepitelnih neoplazija i invazivnih karcinoma cerviksa, vulve, anusa i penisa. Iako je infekcija najčešće posljedica spolnog kontakta sa zaraženom osobom, do prijenosa može doći za vrijeme trudnoće s majke na dijete (12).

### **1.3. Zaštita od spolno prenosivih bolesti**

Od spolno prenosivih bolesti najčešće obolijevaju relativno mlade osobe, a liječenje se često ne poduzima na vrijeme i nije uvijek odgovarajuće što dovodi do razvoja raznih komplikacija kao što su urinarne infekcije, neplodnost, povećana učestalost pobačaja te prijevremeni porodi. Stoga je neizmjerljivo bitan utjecaj na zdravlje pojedinca te zajednice kako bi se preveniralo širenje infekcija (9,13). Prevencija spolno prenosivih bolesti temelji se na edukaciji mladih prije stupanja u prve spolne odnose, pravovremenoj detekciji inficiranih asimptomatskih osoba, efikasnoj dijagnostici te terapiji inficiranih osoba i pronalaženju i liječenju svih spolnih partnera inficiranih osoba. Svakako je prevencija uporaba zaštite tijekom spolnih odnosa odnosno prezervativima te imunizacija cijepljenjem (14).

### **1.4. Higijena intimnog područja**

Higijena je važan dio zdravlja i neovisno o spolu je bitna za odgovorno spolno ponašanje. O higijeni učimo od malih nogu, ali kada je riječ o intimnom području to nekada postaje tabu tema, kako u obiteljima tako i u obrazovnim institucijama (15). Spolna higijena odnosi se na samu higijenu genitalija te na njihovo održavanje. Za žene je važno rodnicu održavati čistom. Nakon obavljanja nužde potrebno je brisati se od sprijeda prema straga odnosno od vagine prema anusu kako ne bi došlo do infekcije. Za vrijeme menstruacije ulošci i tamponi se trebaju redovito mijenjati. Higijena intimnog područja trebala bi se provoditi jednom dnevno ili u nekim situacijama češće, no nikako s njom ne treba pretjerivati jer prečesto pranje može promijeniti pH rodnice te izazvati infekciju. Što se tiče higijene za spolni odnos, poželjno je oprati spolovilo prije i nakon spolnog odnosa, te nakon odnosa obavezno mokriti kako bi se izbacile bakterije iz urinarnog trakta koje su potencijalno migrirale tijekom odnosa. Bijeli vaginalni iscjedak je normalan za žene, no ako se primijeti promjena boje ili mirisa ili pojava boli i svrbeža treba se obratiti ginekologu zbog sumnje na infekciju. Genitalije su jedan od najzanemarenijih dijelova

tijela kod muškaraca i mogu sakupljati puno mikroorganizama i prljavštine čineći svoje partnerice sklone infekcijama. Zato je od velike važnosti svakodnevno pranje spolovila i održavanje istog suhim i čistim. U higijenu spada i redovno to jest svakodnevno mijenjanje donjeg rublja. Pridržavanje ovih pravila svakako pridonosi tome da se spriječe vaginalne infekcije, no nažalost ovo nisu jedini uzroci te u dosta slučajeva higijena ne mora biti povezana s razvojem infekcije. Neki od drugih uzroka mogu biti već spomenuti pad imuniteta, korištenje antibiotika, pretjerano pranje intimnog područja, loše kontrolirana šećerna bolest ili promjena razine hormona kod žene, ali uz ove uzroke potencijalnu iritaciju i infekciju intimnog područja mogu izazvati proizvodi koji se koriste na tom području (8). Uz samu higijenu trebalo bi i promatrati moguće promjene na spolovilu koje mogu upućivati na spolno prenosive bolesti, rak ili neke druge probleme. Stoga je važno da osoba o tome iskreno razgovara s doktorom, te da budu iskreni i otvoreni prema partneru o svojoj zabrinutostima i seksualnoj povijesti.

## **1.5. Ginekološki pregled**

Redovni ginekološki pregledi imaju važnu ulogu za održavanje zdravlja i sprječavanje, odnosno rano dijagnosticiranje bilo koje spolne bolesti. Većinom ovaj intimni tjelesni pregled može izazvati negativne emocije poput straha, stida, tjeskobe i nespretnosti, pogotovo kod mladih djevojaka (16). Unatoč tome ginekološki pregledi bi se trebali provoditi jednom godišnje nakon stupanja u spolne odnose ili po potrebi ranije ako su prisutne nepravilnosti u menstrualnom ciklusu ili drugi problemi koji zahvaćaju intimno područje (17). Pregledi se provode u ginekološkoj ambulanti i uvijek započinju uzimanjem anamneze nakon čega slijedi uzimanje potrebnih briseva, UZV i po potrebi fizikalni pregled (16).

### **1.5.1. Uzimanje anamneze**

Kao i kod svakog drugog područja prilikom pregleda prvi i najvažniji dio pregleda je pravilno uzimanje anamneze. Što se tiče ginekološkog područja prilikom uzimanja anamneze kod žena važno je ispitati informacije o prvoj menstruaciji te zadnjoj prije pregleda, trajanju ciklusa te samog krvarenja, mogućim problemima kao na primjer bol tijekom menstruacije ili u predmenstrualnom periodu te jačini krvarenja. Nakon toga ako

se ne radi o redovnom kontrolnom pregledu slijede pitanja vezana za specifičan problem to jest razlog dolaska gdje se treba opisati promjena iscjetka, svrbež, bol ili neka druga promjena (18).

### **1.5.2. Papa-test**

Papa-test je morfološki test probira za rak vrata maternice koji s citološkom analizom u probiru asimptomatskih žena otkriva predstadije i rane stadije raka vrata maternice (17). Zahvaljujući uporabi ovog testa došlo je do velikog smanjenja morbiditeta i mortaliteta od raka vrata maternice pa se smatra najkorisnijom metodom za njegovu prevenciju. Uzima se tako da ginekolog prvo postavi spekulium u rodnicu i potom uzima drvenu ili plastičnu špatulu tzv. Ayerovu špatulu ili posebnom četkicom za metodu tekućinske citologije (LBC) kojom uzima uzorak prvo iz stražnjeg svoda vagine te prenese uzorak na predmetno stakalce. Zatim uzima uzorak iz egzocerviksa koji također prenese na stakalce te na kraju uzme zadnji bris četkicom (engl. Cytobrush) iz endocervikalnog kanala koji lagano rotira da se dobije adekvatan uzorak iz cervikalnog kanala. Premazano stakalce s ta tri brisa se odmah, još vlažno uranja u 96%-tni etilni alkohol ili se fiksira pomoću odgovarajućeg spreja te se potom šalje na obradu u citološki laboratorij.

### **1.5.3. Dijagnosticiranje spolnih infekcija**

Dijagnosticiranje se većinom može postaviti već na temelju simptoma te seksualne povijesti pacijenta. Testirati se može preko krvi, urina te genitalnim brisevima (18). Testiranje se izvodi u ginekološkoj ordinaciji, ali može i u drugim odabranim klinikama. Važno je razumjeti da papa-test ne spada u testiranje na spolnu bolest odnosno ako se otkrije prisutnost prekancerogenih stanica uz njega radi se HPV test. Liječnik to jest ginekolog bi u svim slučajevima ponavljajućeg abnormalnog iscjetka provesti uzimanje brisa za mikroorganizme koji mogu uzrokovati spolno prenosive bolesti te po potrebi onda ordinirati ciljanu antibiotsku terapiju uz obavezno ponavljanje brisa nakon provedene terapije (20).

## **2. CILJ RADA**

Ciljevi ovog rada su putem strukturiranog upitnika prikupiti i analizirati podatke o znanju žena vezano za zdravlje ginekološkog područja, ispitati njihova iskustva i moguće probleme vezane za intimno područje, ispitati stavove o vođenju higijene te ispitati stavove o testiranju na spolne bolesti s partnerima. Analizom rezultata ankete procijenila bi se situacija iskustava i stavova te bi se dale eventualne preporuke za poboljšanje situacije. Također je cilj i opisati ulogu medicinske sestre u prevenciji nastanka spolnih infekcija i edukaciji o spolno prenosivim bolestima.

### **3. METODE**

Za istraživanje konstruiran je poseban anketni upitnik, koji se sastojao od ukupno 30 pitanja s ponuđenim odgovorima i podijeljen je u tri dijela. U prvom dijelu se nalazilo 6 pitanja vezana za opće podatke. Drugi dio od 10 pitanja odnosilo se na ispitivanje znanja, a treći dio koji sadrži 14 pitanja odnosilo se na pitanja vezana za stavove i iskustva žena. Na početku same ankete objašnjeno je da je anketa anonimna, te da je ona dio istraživanja koji će biti u završnom radu za stručni studij sestrinstva.

Za provođenje istraživanja koristilo se prikupljanje podataka preko online anonimne ankete u sustavu Google Forms (anketni upitnik se nalazi u Prilogu) u periodu od veljače do travnja 2022. godine. Poziv na anketu bio je putem društvenih mreža (Facebook, WhatsApp).

Podatci su analizirani metodama deskriptivne statistike uz korištenje programa Microsoft Excel 2010 (Microsoft Corporation, Redmond, WA, SAD).

## 4. REZULTATI

U anketi sudjelovalo je sveukupno 746 punoljetnih žena od kojih je najveći broj ispitanica bilo u dobi od 26-35 godina, visoke stručne spreme te zaposlene u nezdravstvenom području. Također najviše ispitanica je iz područja grada, u vezi te bez djece. Detaljnija podjela skupa ispitanica je prikazana u nastavku.

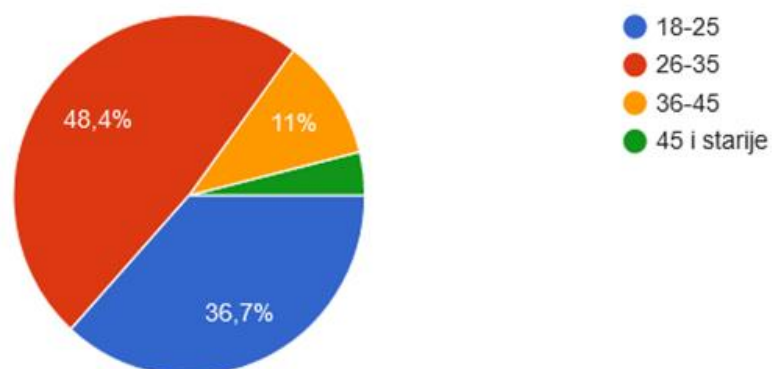
### 4.1. Sociodemografski podaci

Sociodemografski podaci sadrže 6 pitanja o dobi, mjestu stanovanja, stupnju obrazovanja, radnom statusu, statusu veze te broju djece ispitanica.

Slika 4.1 prikazuje raspodjelu ispitanica prema dobi iz koje vidimo da je najveći broj ispitanica (48,4%, 361 osoba) u dobi od 26-35 godina. Nešto manji postotak (36,7%, 274 osoba) je u dobi od 18-25 godina. Zatim slijedi 11,0% (82 osobe) u dobi od 36-45 godina, te najmanje (3,9%, 29 osoba) ima ispitanica u dobi od 45 godina i starije.

Dob:

746 odgovora

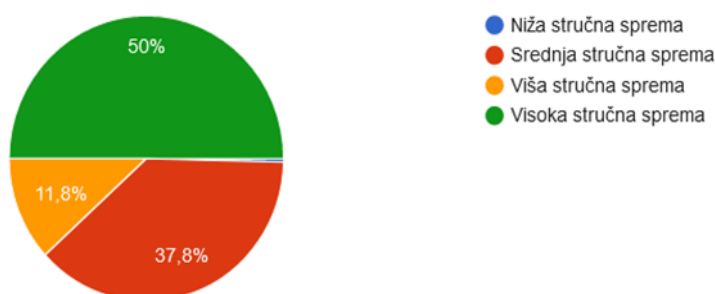


Slika 4.1. Prikaz raspodjele ispitanica po dobi

Slika 4.2 prikazuje raspodjelu prema stupnju obrazovanja na kojoj možemo iščitati da 50,0% (373 osoba) ispitanica ima visoku stručnu spremu. Njih 37,8% (282 osoba) ima višu stručnu spremu. Srednju stručnu spremu ima njih 11,8% (88 osoba), dok samo njih 0,4% (3 osobe) ima nižu stručnu spremu.

Stupanj obrazovanja:

746 odgovora

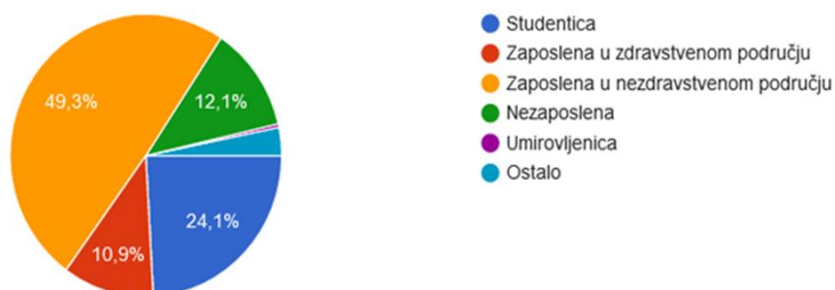


Slika 4.2. Prikaz raspodjele ispitanica prema stupnju obrazovanja

Na slici 4.3 vidimo da je najveći broj ispitanica odnosno njih 49,3% (369 osoba) zaposleno u nezdravstvenom području. Studentica ima 24,1% (180), a 12,1% (92 osobe) su nezaposlene. zaposlene u zdravstvenom području. Zaposlenih u zdravstvenom području je 10,9% (82 osobe). Umirovljenica je 0,4% (3 osobe), a u kategoriji „Ostalo“ spadaju 3,2% (24 osoba).

Radni status:

746 odgovora

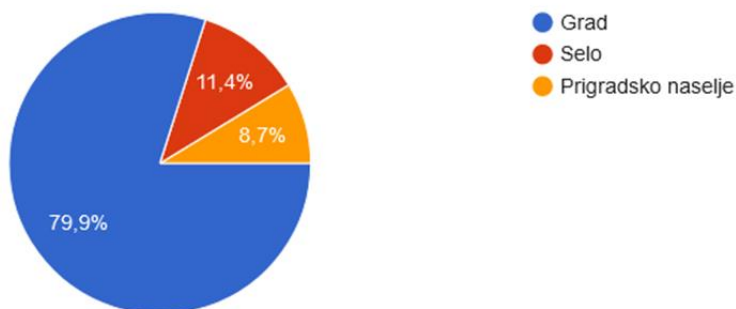


Slika 4.3. Prikaz raspodjele ispitanica prema radnom statusu

Slika 4.4 prikazuje da je najviše ispitanica iz grada, odnosno njih 79,9% (596 osoba), zatim slijede osobe sa sela to jest njih 11,4% (85 osoba), te na kraju najmanje ima osoba iz prigradskih naselja to jest njih 8,7% (65 osobe).

#### Mjesto stanovanja

746 odgovora

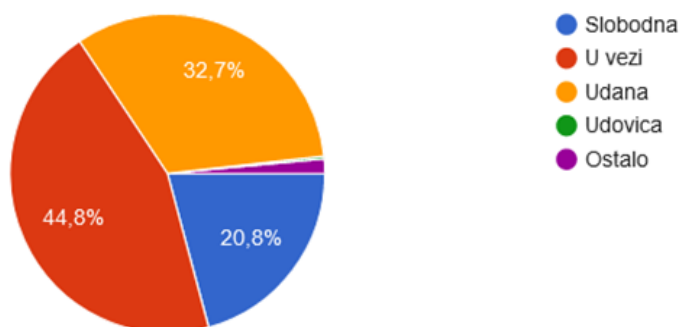


Slika 4.4. Prikaz raspodjele ispitanica prema mjestu stanovanja

Na slici 4.5 vidimo da je 44,8% (334) ispitanice u vezi, 32,7% (244) je u braku, 20,8% (155) je slobodno te 0,3% (2) su udovice, a u kategoriju ostalo spada njih 1,5% (11) ispitanica.

#### Status veze

746 odgovora



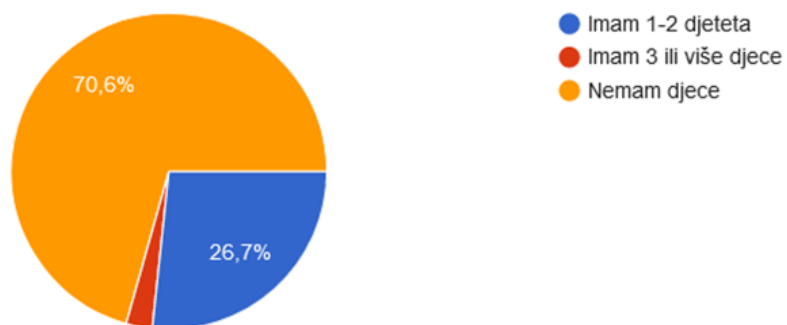
Slika 4.5. Prikaz raspodjele ispitanica prema statusu veze



Slika 4.6 prikazuje da je najviše ispitanica bez djece to jest 70,6% (527 osobe). Sa 1-2 djeteta su njih 26,7% (199 osoba), a sa 3 ili više djece su 2,7% (20 osoba).

Imate li djece?

746 odgovora

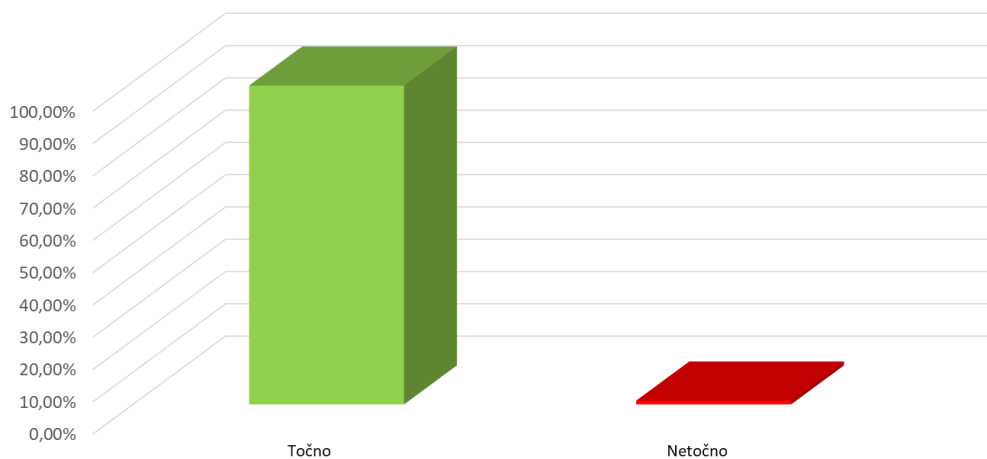


Slika 4.6. Prikaz raspodjele ispitanica prema broju djece

## 4.2. Znanja žena o intimnom zdravlju i važnosti ginekoloških pregleda

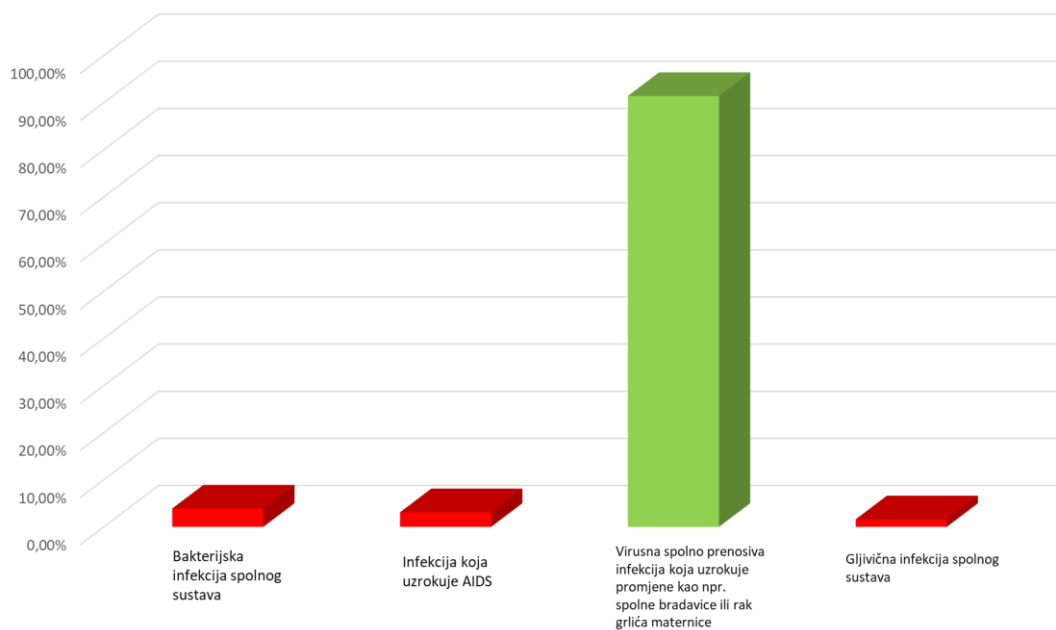
U ovom dijelu neka pitanja su bila pitanja višestrukih odabira, a na neka su ispitanice odgovarale sa izborom točnog ili netočnog odgovora ili sa „slažem se“ i „ne slažem se“. U pojedinim pitanjima moglo se označiti više točnih odgovora.

Slika 4.7 prikazuje odgovor na prvo pitanje iz kojeg se vidi da je 98,8% (737) ispitanica odgovorilo da je pravi odgovor „točno“, a njih 1,2% (9) da je pravi odgovor „netočno“.



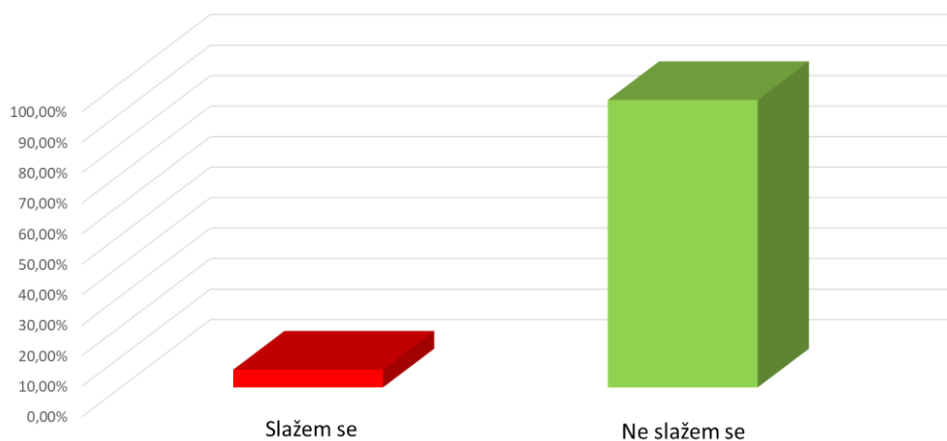
Slika 4.7. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje o znanju „Na preventivni ginekološki pregled potrebno je otići barem jednom godišnje.“

Na slici 4.8 vidimo da je 91,4% (682) ispitanica odgovorilo da je točan odgovor „Virusna spolno prenosiva infekcija koja uzrokuje promjene kao npr. spolne bradavice ili rak grlića maternice“. Njih 3,9% (29) je odgovorilo „Bakterijska infekcija spolnog sustava“, 3,1% (23) je kliknulo odgovor „Infekcija koja uzrokuje AIDS, a njih 1,6% (12) „Gljivična infekcija spolnog sustava“.



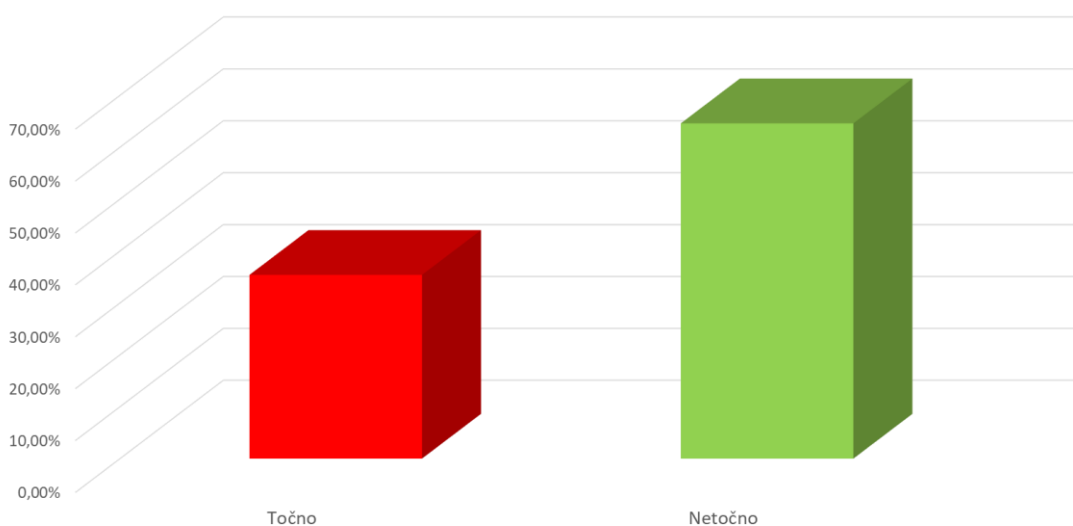
Slika 4.8. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje o znanju „Što je HPV?“

Prema slici 4.9 vidi se da je 94,2% (703) ispitanica odgovorilo na pitanje „Rak vrata maternice se uvijek nasljeđuje s majke na kći?“ s opcijom „Ne slažem se“, dok je njih 5,8% (43) izabralo opciju „Slažem se“.



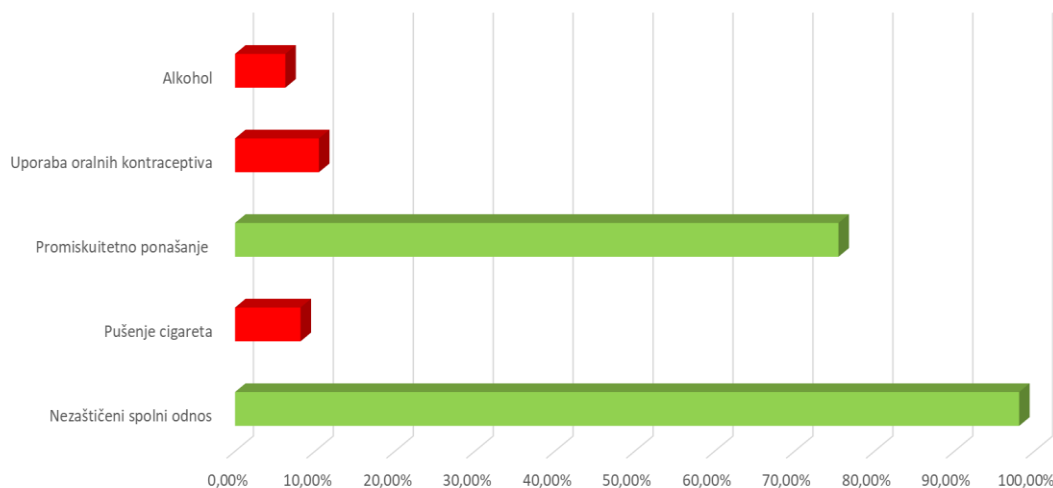
Slika 4.9. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje o znanju „Rak vrata maternice se uvijek nasljeđuje s majke na kći?“

Slika 4.10 prikazuje da je 64,6% (482) žena odgovorilo da je tvrdnja „Klamidija, mikoplazma i ureaplazma kao spolne infekcije uvijek imaju gnojni iscjedak iz rodnice kao simptom“ bila „Netočna“, a njih 35,4% (264) da je tvrdnja „Točna“.



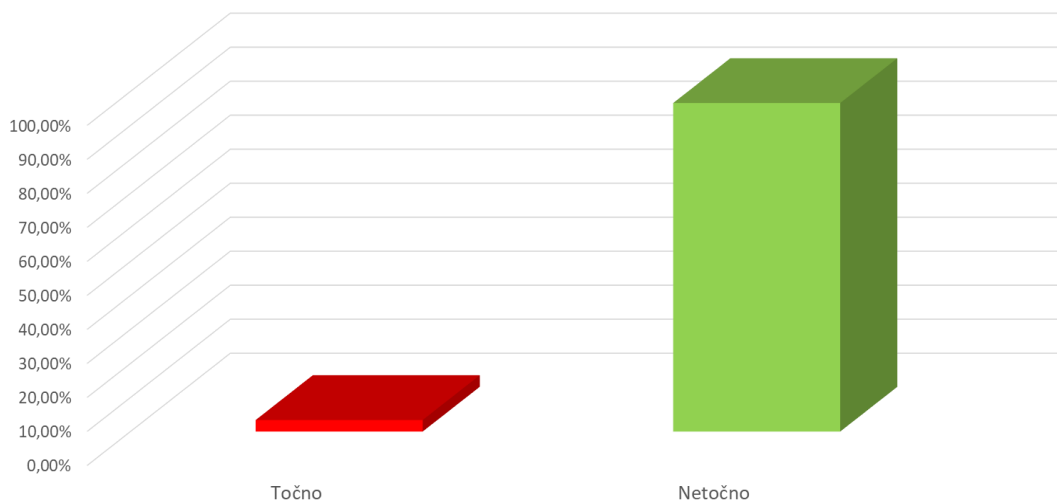
Slika 4.10. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje o znanju „Klamidija, mikoplazma i ureaplazma kao spolne infekcije uvijek imaju gnojni iscjedak iz rodnice kao simptom?“

Prema slici 4.11, 98,1% (732) ispitanica je odabralo odgovor „Nezaštićeni spolni odnos“, a 79,5% (593) odgovor „Promiskuitetno ponašanje (često mijenjanje partnera)“ na pitanje „Rizični čimbenici koji direktno utječu na nastanak spolnih bolesti su: (više odgovora)?“. Svega 10,5% (78) ispitanica je odabralo opciju „Uporaba oralnih kontraceptiva“, 8,2% (61) ih je odabralo opciju „Pušenje cigareta“, a 6,3% (47) opciju „Alkohol“.



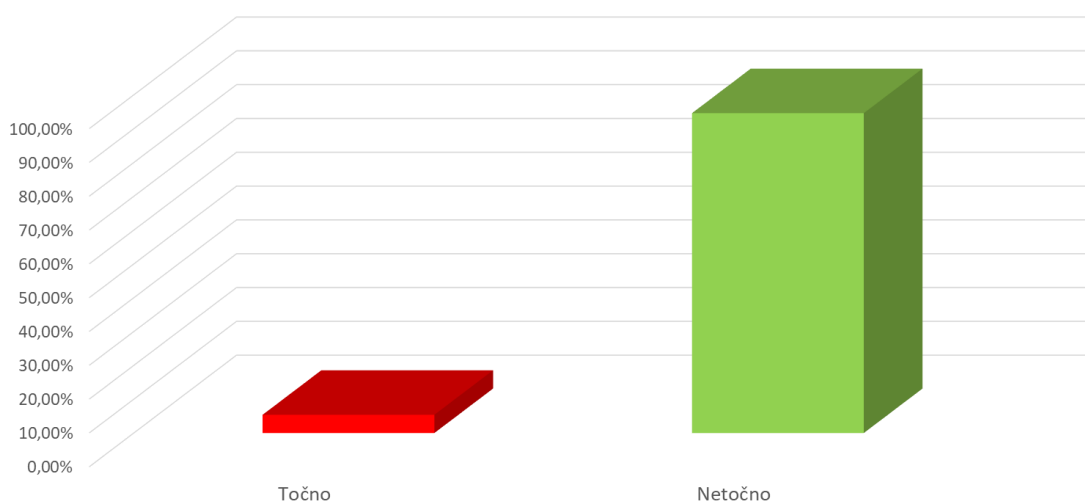
Slika 4.11. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje o znanju „Rizični čimbenici koji direktno utječu na nastanak spolnih bolesti su: (više odgovora)?“

Na slici 4.12 prikazano je da je 96,6% (721) izabralo opciju „Netočno“, a 3,4% (25) opciju „Točno“ kao odgovor na pitanje „Kontracepcijske pilule istovremeno štite od neplanirane trudnoće i zaraze SPB (spolno prenosivim bolestima)?“.



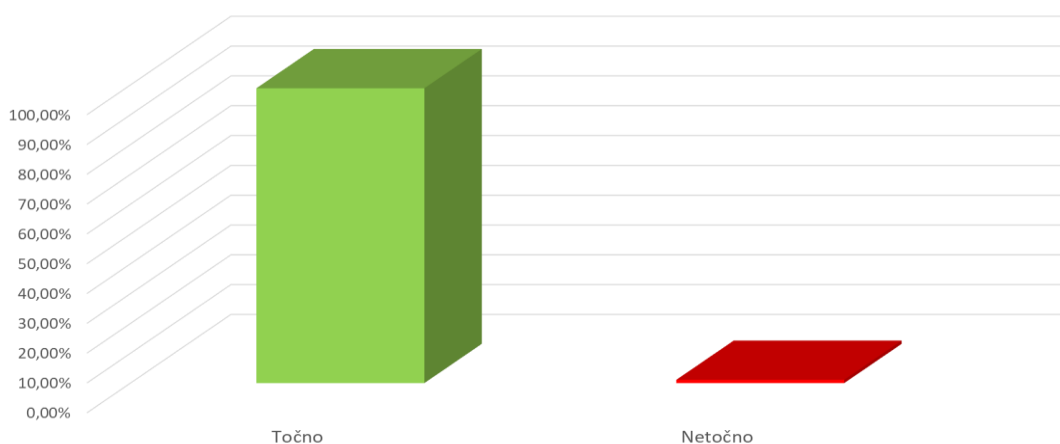
Slika 4.12. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje o znanju „Kontracepcijske pilule istovremeno štite od neplanirane trudnoće i zaraze SPB (spolno prenosivim bolestima)?“

Na slici 4.13 se vidi da je 94,6% (706) ispitanica odabralo opciju „Netočno“ dok je njih 5,4% (40) odabralo opcija „Točno“ kao odgovor na pitanje „Loša higijena je jedini razlog vaginalnih infekcija?“



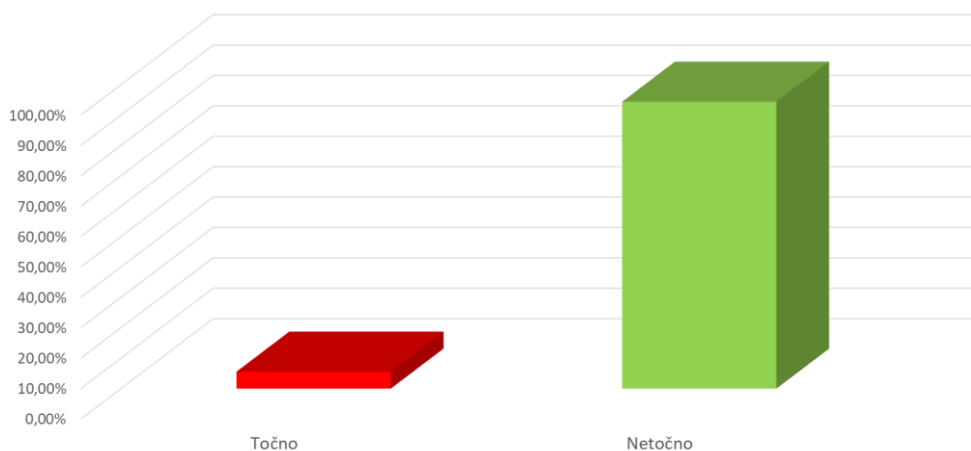
Slika 4.13. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje o znanju „Loša higijena je jedini razlog vaginalnih infekcija?“

Prema rezultatima prikazanim na slici 4.14 možemo iščitati da je 98,9% (738) ispitanica odabralo opciju „Točno“, a njih 1,1% (8) opciju „Netočno“ kao odgovor na pitanje „Pojedini parfimirani pripravci za intimnu higijenu mogu promijeniti pH rodnice i time izazvati iritaciju i infekciju.“



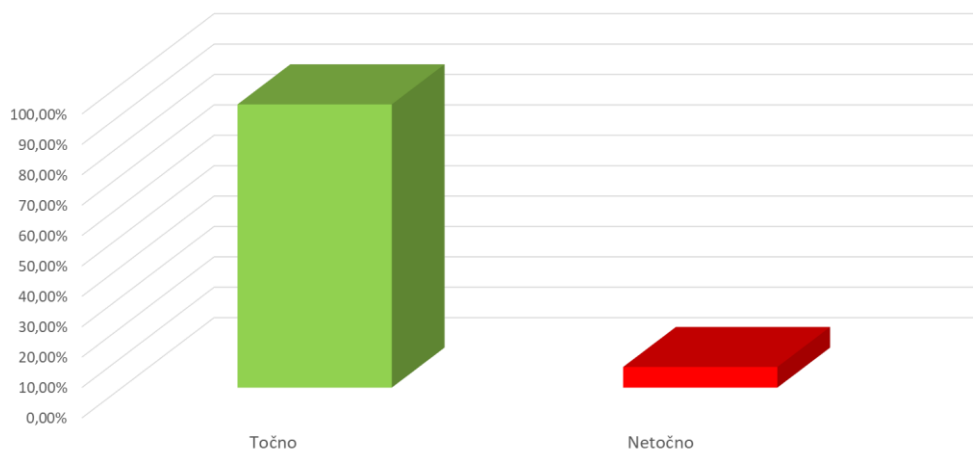
Slika 4.14. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje o znanju „Pojedini parfimirani pripravci za intimnu higijenu mogu promijeniti pH rodnice i time izazvati iritaciju i infekciju.“

Na slici 4.15 prikazano je da je 94,4% (704) ispitanice odgovorilo odgovorom „Netočno“, dok je njih 5,6% (42) odgovorilo „Točno“ kao odgovor na pitanje „Što češće pranje intimnog područja (više od dva puta dnevno) pomaže u obnavljanju vaginalne flore.“



Slika 4.15. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje o znanju „Što češće pranje intimnog područja (više od dva puta dnevno) pomaže u obnavljanju vaginalne flore.“

Rezultati na slici 4.16 pokazuju da je 93,2% (695) ispitanica odgovorilo odgovorom „Točno“, a njih 6,8% (51) „Netočno“ kao odgovor na pitanje „Hormonalne promjene, stres, pad imuniteta i korištenje antibiotika može uzrokovati gljivičnu infekciju rodnice.“



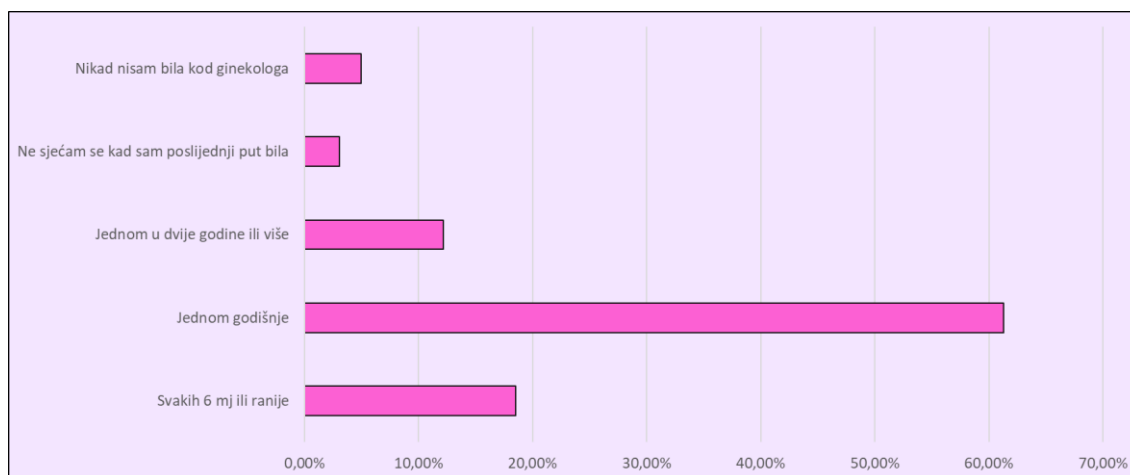
Slika 4.16. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje o znanju „Hormonalne promjene, stres, pad imuniteta i korištenje antibiotika može uzrokovati gljivičnu infekciju rodnice.“



### 4.3. Stavovi i iskustva o intimnom zdravlju i ginekološkim pregledima

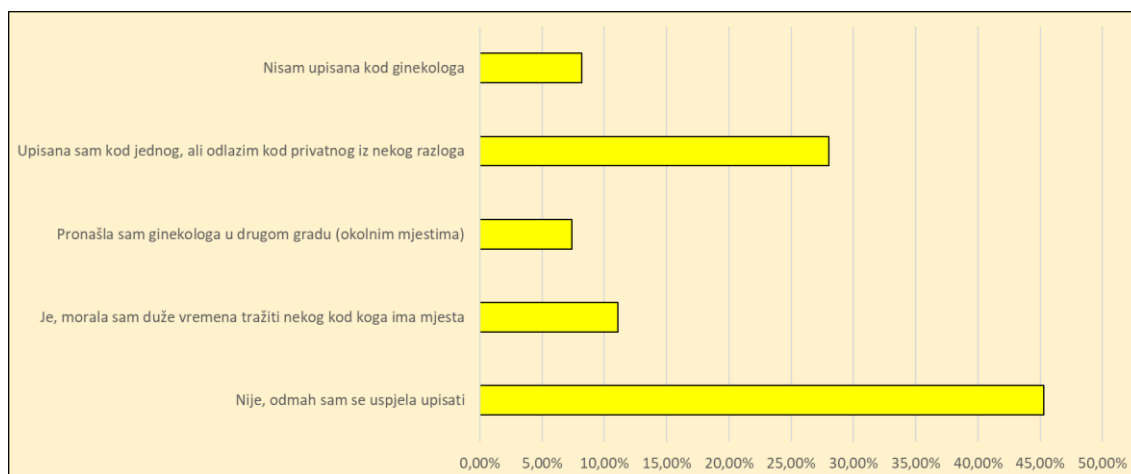
U ovom dijelu ankete ispitanice su odgovarale na pitanja višestrukog izbora o vlastitim stavovima i iskustvima te na jedno pitanje su mogle odgovoriti upisivanjem tekstualnog odgovora. Neka pitanja su imala opciju odabira više odgovora.

Na slici 4.17 može se uočiti da 61,3% (457) žena redovno odlazi ginekologu jednom godišnje, njih 18,5% (138) ga posjećuje svakih 6 mjeseci ili ranije, 12,2% (91) žena odlazi jednom u dvije godine ili više, njih 5% (37) nikad nije bilo na ginekološkom pregledu, a 3,1% (23) se ne sjećaju posljednjeg pregleda.



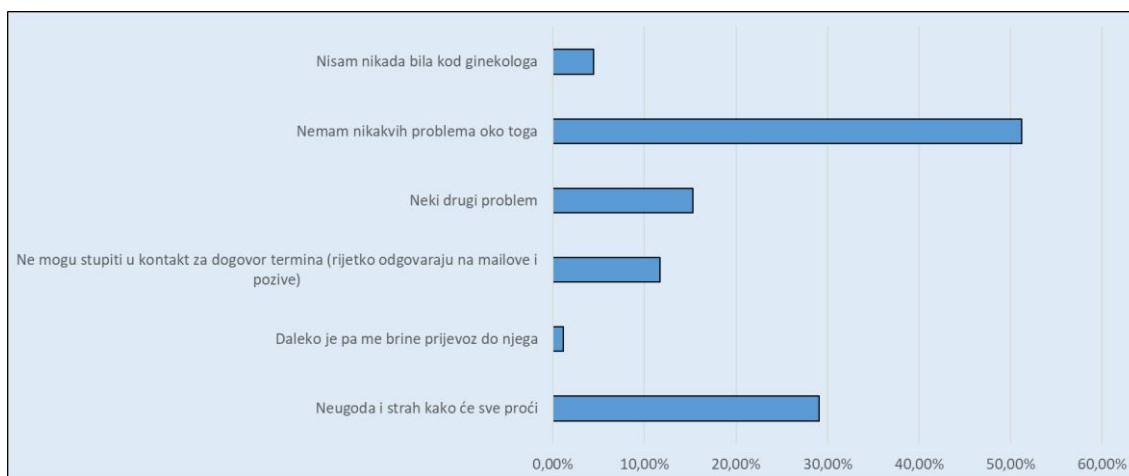
Slika 4.17. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Koliko često odlazite na ginekološki pregled?”

Na slici 4.18 možemo uočiti da je 45,3% (338) žena bez problema se uspjelo upisati kod ginekologa, njih 28% (209) je upisano kod jednog, ali odlazi privatno na preglede, 11,1% (83) je duže vremena moralo tražiti nekog kod koga ima mjesta, 7,4% (55) su ginekologa pronašle u drugom gradu, a 8,2% (61) nisu upisane kod ginekologa.



Slika 4.18. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Da li vam je bilo teško pronaći ginekologa u vašem mjestu stanovanja?“

Prema slici 4.19, rezultati prikazuju da 51,2% (382) nemaju problema što se tiče odlaska ginekologu, a njih 29,1% (217) osjećaju nelagodu i strah oko ishoda pregleda. Samo 11,7% (87) ne mogu stupiti u kontakt radi dogovora termina pregleda, a 1,1% (8) brine prijevoz do zdravstvene ustanove. Njih 15,3% (114) ima neki drugi problem, a 4,4% (33) nikad nisu bile kod ginekologa.



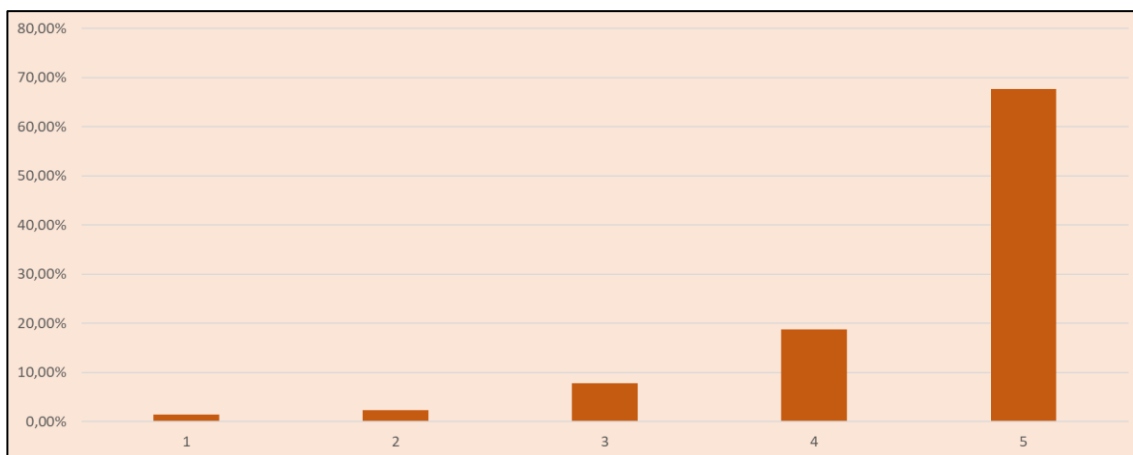
Slika 4.19. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Najveći problem kod odlaska ginekologu Vam je: (možete označiti više odgovora)?“

Prema slici 4.20 može se iščitati da najveći broj ispitanica tj. njih 96,1% (717) smatra da su ginekološki pregledi bitni, dok njih 2,8% (21) smatra da je to djelomično točno, njih 0,7% (5) se niti slažu niti ne slažu, a 0,4% (3) se uopće ne slažu.



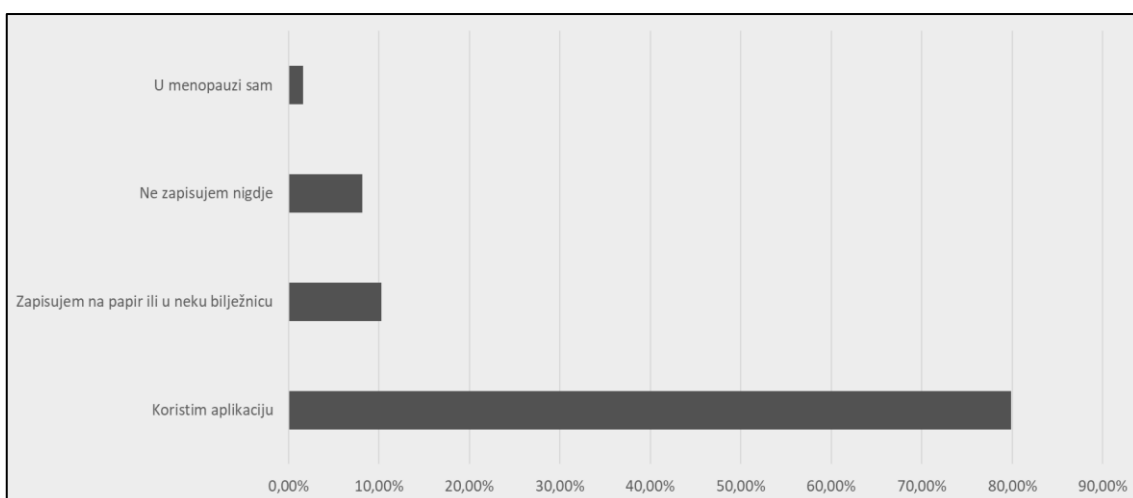
Slika 4.20. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Koliko god nisu ugodni, smatram da su redovni ginekološki pregledi bitni. (1- Uopće se ne slažem, 2- Djelomično se ne slažem, 3- Niti se slažem niti ne slažem, 4- Djelomično se slažem, 5- Apsolutno se slažem)“

Rezultati na slici 4.21 prikazuju da 69,7% (520) ispitanica se apsolutno slaže sa tvrdnjom da je osobnost ginekologa važna, njih 18,8% (140) se djelomično slaže, 7,8% (58%) se niti slaže niti ne slaže, 2,3% (17) se djelomično ne slaže, a 1,5% (11) se uopće ne slaže sa tvrdnjom.



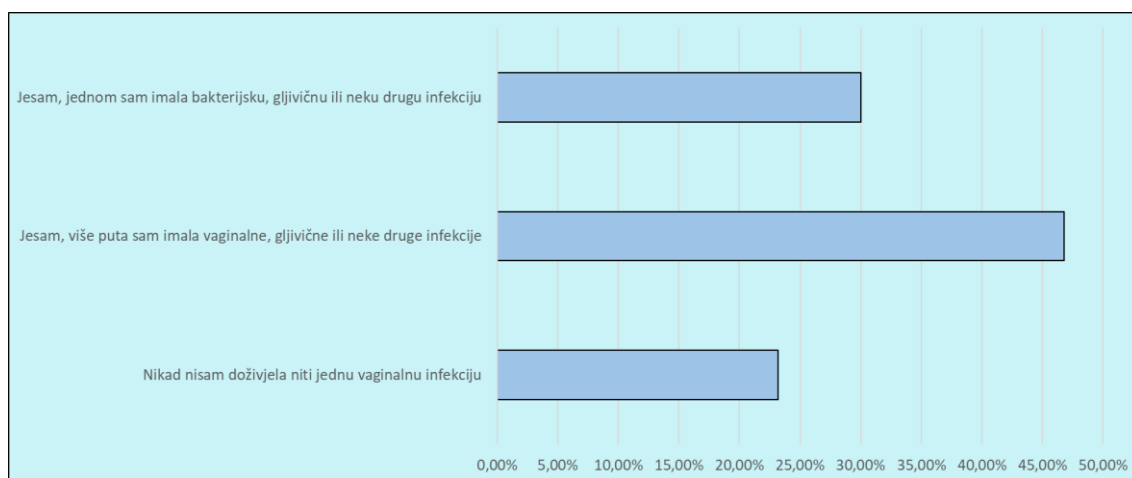
Slika 4.21. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Osobnost ginekologa mi je vrlo važna za razgovor, jer ako je nepristupačan/na postane mi neugodno i više ne želim razgovarati o problemu. (1- Uopće se ne slažem, 2- Djelomično se ne slažem, 3- Niti se slažem niti ne slažem, 4- Djelomično se slažem, 5- Apsolutno se slažem)“

Slika 4.22 prikazuje da 79,9% (596) ispitanica koristi aplikaciju za praćenje menstrualnog ciklusa, njih 10,3% (77) zapisuje na papir ili u neku bilježnicu, 8,2% (61) nigdje ne zapisuje, a 1,6% (12) je u menopauzi.



Slika 4.22. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Vodite li kalendar za praćenje menstrualnog ciklusa (aplikacija na mobitelu ili zapisivanje na papiru)?“

Slika 4.23 prikazuje da 46,8% (349) ispitanica je imalo više puta u životu vaginalne infekcije, njih 30,0% (224) je jednom imalo vaginalnu infekciju, a 23,2% (173) nikad nije doživjelo niti jednu vaginalnu infekciju.



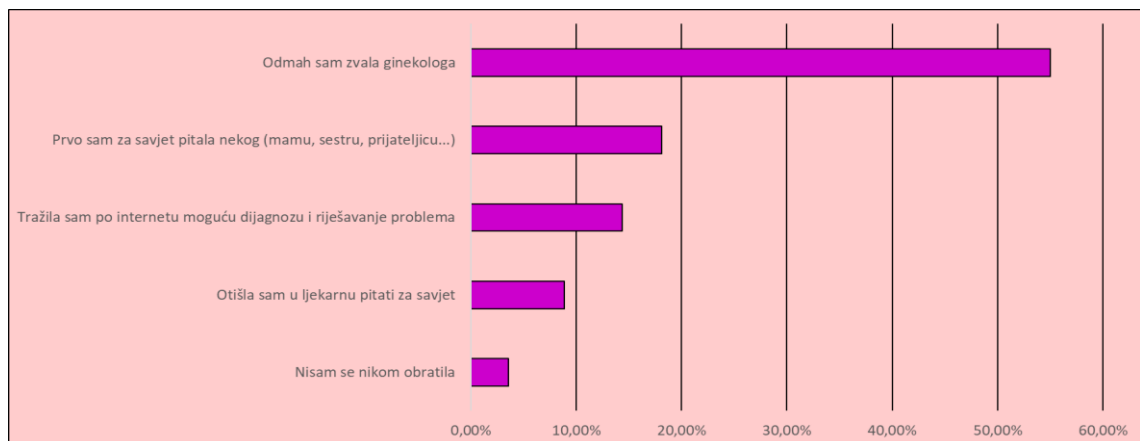
Slika 4.23. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Jeste li u životu imale barem jednu vaginalnu infekciju?“

Slijede neki od odgovora na pitanje „Ako je na prethodno pitanje (7.) odgovor bio "da", kako ste se osjećale u tom trenutku? (ako je odgovor bio "ne" preskočite pitanje).“

- Neugodno.
- Zabrinuto.
- Prljavo.
- Uplašeno.
- Iako sam u tom trenutku imala samo jednog partnera (ikada), osjećala sam se jako loše, krivila sam sebe što nisam više pazila.
- Svakog puta je problem izazvao antibiotik. Prvi put sam bila jako uplašena. Drugi put sam već znala da je nešto tako normalno i bez straha otišla na pregled.
- Smireno, pila sam antibiotik i sve se riješilo.
- Koristila sam vaginalete i to je to. Nisam ništa posebno mislila o tome, niti se osjećala drugačije. Tretirala sam ju kao da imam prehladu, usputna neugodnost koja je brzo prošla.
- Loše, ginekologinja mi je dala premalo informacija, morala sam sama da istražujem na internetu i bila sam jako uplašena.

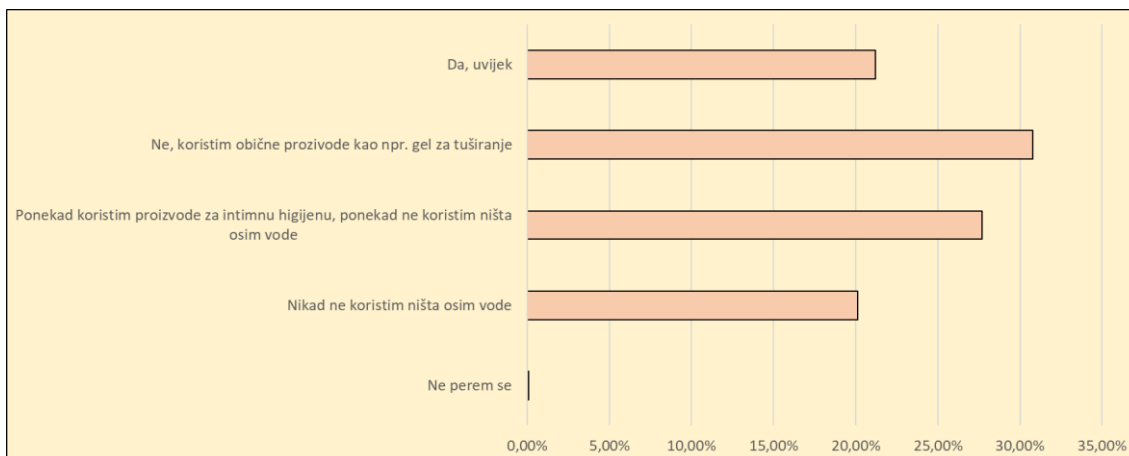
- Baš ružno, a i pošto sam bila jako mlada mislila sam da mi je dečko prenio candidu (a u stvari se pojavila jer sam tad bila na jakim antibioticima).
- Neugodno, pogotovo kad je bila u pitanju bio trihomonas, pa smo morali koristiti terapiju i ja i moj partner.
- Prljavo. Uplašeno. Nikad mi nitko nije pričao o važnosti reproduktivnog zdravlja. (HPV infekcija koja je izazvala ranicu na vratu materice).
- Normalno, česta je pojava i bezopasna ako se odmah i odgovorno pristupi.

Na slici 4.24 prikazano je da 55% (317) ispitanica se odmah obratilo ginekologu, njih 18,1% (104) je za savjet pitalo mamu, sestru ili prijateljicu, a 14,4% (83) je dijagnozu tražilo po internetu. Njih 8,9% (51) su za savjet otišle u ljekarnu, a 3,6% (21) se nikome nisu obratile za pomoć.



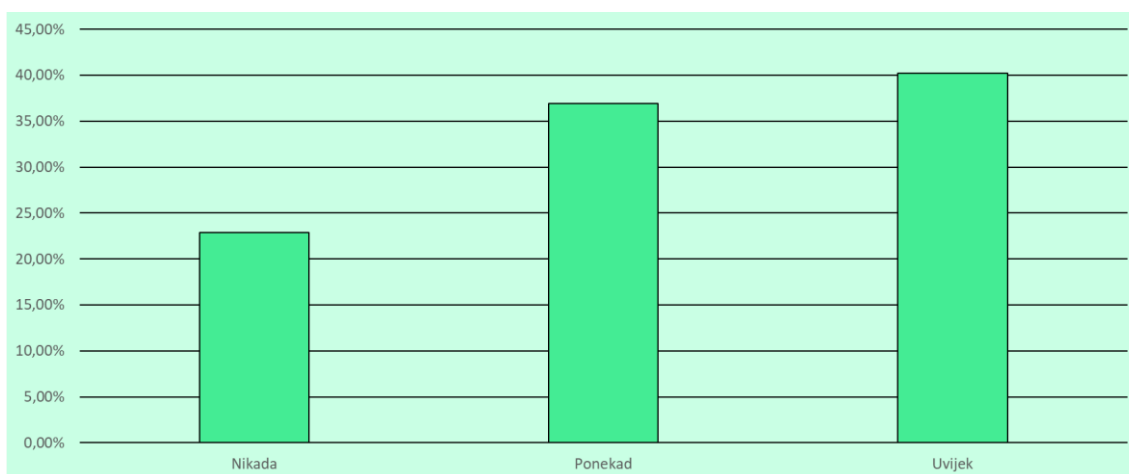
Slika 4.24. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Ako je na 7. pitanje odgovor bio "da" kome ste se prvo obratile za pomoć? (Ako je odgovor bio "ne" preskočite pitanje)“

Na slici 4.25 vidi se da 21,2% (158) za pranje intimnog područja koristi isključivo gelove za intimnu higijenu, njih 30,8% (230) koristi obične gelove za tuširanje dok 27,7% (207) ponekad koristi gelove za intimnu higijenu a ponekad samo vodu. Njih 20,1% (150) nikad ne koristi ništa osim vode, a 0,1% (1) ispitanica se ne pere.



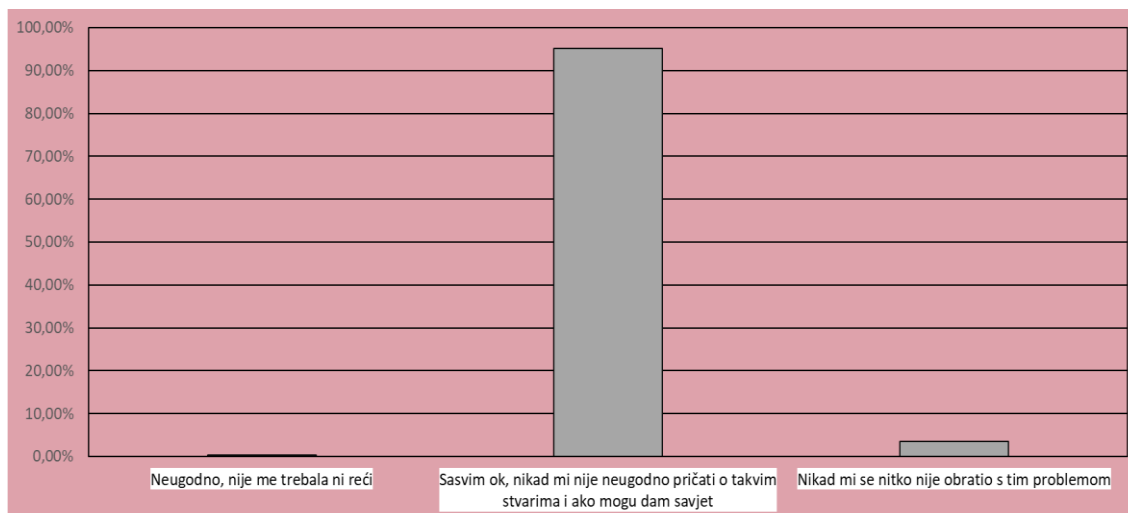
Slika 4.25. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Za pranje intimnog područja koristim isključivo proizvode namijenjene za intimnu higijenu.“

Sa slike 4.26 može se iščitati da 22,9% (171) žena nikad ne provjerava sastav proizvoda za intimnu higijenu, njih 36,9% (275) to radi ponekad, a 40,2% (300) uvijek.



Slika 4.26. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Prije kupnje određenog proizvoda za intimnu higijenu uvijek pročitam deklaraciju i njihov sastav? (1- nikada, 2-ponekad, 3-uvijek).“

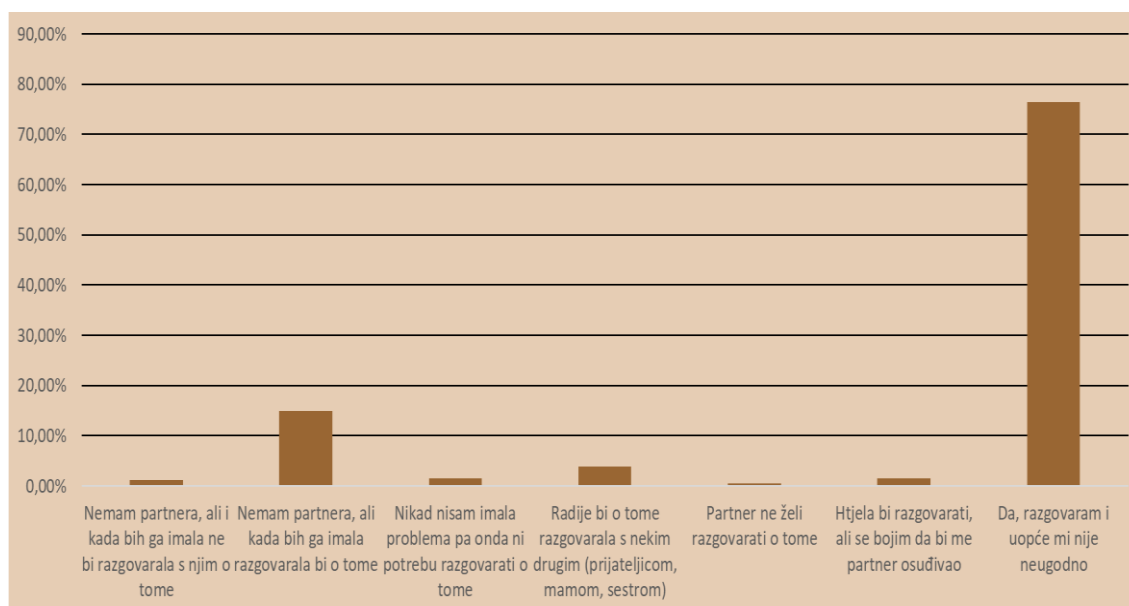
Na slici 4.27 vidi se da je 96,2% (718) žena odgovorilo odgovorom „Sasvim ok, nikad mi nije neugodno pričati o takvim stvarima i ako mogu dam savjet“, njih 3,5% (26) odabralo je opciju „Nikad mi se nitko nije obratio s tim problemom“, a 0,3% (2) opciju „Neugodno, nije me trebala ni reći“.



Slika 4.27. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Kada mi se prijateljica/kolegica obrati s nekim intimnim problemom osjećam se:...”

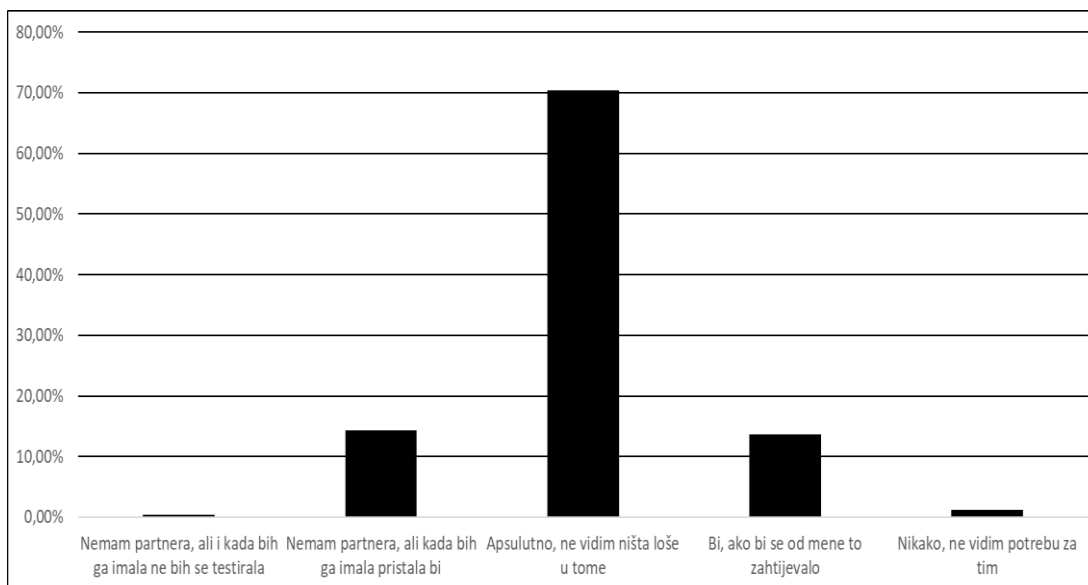


Prema slici 4.28, 76,4% (570) ispitanica odabralo je odgovor „Da, razgovaram i uopće mi nije neugodno“, 14,9% (111) odgovor „Nemam partnera, ali kada bih ga imala, razgovarala bih o tome“, a 3,9% (29) „Radije bih o tome razgovarala s nekim drugim (prijateljicom, mamom, sestrom)“. Svega 1,6% (12) ispitanica odabralo je odgovor „Nikad nisam imala problema pa onda ni potrebu razgovarati o tome“, 1,5% (11) „Htjela bi razgovarati, ali se bojim da bi me partner osuđivao“, 1,2 (9) „Nemam partnera, ali kada bih ga imala ne bi razgovarala s njim o tome“ i 0,5% (4) odabralo je opciju „Partner ne želi razgovarati o tome“.



Slika 4.28. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Ako imate partnera razgovarate li s njim o intimnim problemima?“

Prema slici 4.29, 70,4% (525) žena odgovorilo je odabirom „Apsolutno, ne vidim ništa loše u tome“, 14,3% (107) „Bi, ako bi se od mene to zahtijevalo“, 13,7% (102) „Nemam partnera, ali kada bih ga imala pristala bi“, 1,2% (9) „Nikako, ne vidim potrebu za tim“, a 0,4% (3) „Nemam partnera, ali i kada bih ga imala ne bih se testirala“.



Slika 4.29. Raspodjela ispitanica s obzirom na pitanje „Biste li pristali zajedno s partnerom testirati se na spolne bolesti?“

## 5. RASPRAVA

Rezultati ovog istraživanja pokazuju znanje i stavove žena o zdravlju i higijeni intimnog područja u kojem je sudjelovalo 746 žena. Najviše je ispitanica bilo u dobi od 26 do 35 godina (48,4%) tj. u najboljoj fertilnoj dobi, zaposlene u nezdravstvenom području (49,3%) te visoke stručne spreme (50,0%) iz područja grada (79,9%), u vezi (44,8) te bez djece (70,6%).

Većina ispitanica pokazala je dobro znanje što se tiče intimnog zdravlja, odnosno velika većina zna da je na preventivni ginekološki pregled potrebno otići jedanput godišnje (98,8%) što je puno više nego prema istraživanju od Reljan od kojih je od njih 77 studentica Sestrinstva u Osijeku samo 49% smatralo je da bi na redovite ginekološke preglede trebalo ići jednom godišnje (21). Da je HPV virusna spolno prenosiva infekcija koja uzrokuje promjene kao npr. spolne bradavice i rak vrata maternice zna 91,4%. Njih 94,2% se ne slaže s činjenicom da se rak vrata maternice uvijek nasljeđuje s majke na dijete, što je točno. Na pitanje „Klamidija, mikoplazma i ureaplazma kao spolne infekcije uvijek imaju gnojni iscjedak iz rodnice kao simptom“ malo manji postotak, ali opet više od pola (64,6%) odgovara dobrom opcijom „Netočno“. Što se tiče rizičnih čimbenika koji utječu na nastanak spolno prenosivih bolesti većina je odabrala dobru opciju „nezaštićeni spolni odnos“ čak 98,1%, a 79,5% je kliknulo promiskuitetno ponašanje odnosno često mijenjanje partnera. Velik broj ispitanica (96,6%) zna da kontracepcijske pilule štite od trudnoće, ali ne i od spolno prenosivih bolesti. Da je loša higijena jedini razlog vaginalnih infekcija smatra jako malo postotak (5,4%) dok većina (94,6%) zna da tvrdnja nije istinita. Da je točno kako parfimirani proizvodi za intimnu higijenu mogu narušiti pH i izazvati infekciju zna njih 98,9%. Većina tj. 94,4% ispitanica smatra netočnim da učestalo pranje intimnog područja pomaže u obnavljanju vaginalne flore, a 93,2% ispitanica je educirano o tome kako hormonalne promjene, stres te antibiotici mogu uzrokovati gljivičnu infekciju rodnice.

Što se tiče odlaska na ginekološke preglede više od pola (61,3%) ispitanica odlazi redovno na ginekološke preglede svake godine, dok samo mali broj (3,1%) se ne sjećaju kada su posljednji put bile na kontroli što je bolje u prosjeku na ostala istraživanja, kao na primjer istraživanje koje su proveli Puharić i suradnici u Požeško-slavonskoj županiji na 100 ispitanica iz opće populacije i 100 učenica završnih razreda četverogodišnjih i

petogodišnjih srednjih škola koji su pokazali su da na redovite ginekološke preglede jednom godišnje ide 36% ispitanica iz opće populacije i 40% učenica završnih razreda srednje škole (22). U drugom istraživanju u zapadnoj Turskoj koje je provela Korkut na 668 žena svega 17,4% žena je odlazilo na redovite ginekološke preglede (23). Oko 50% žena je u njihovom istraživanju bilo je neobrazovano ili sa samo završenom osnovnom školom, što bi moglo objasniti nedostatno znanje o potrebi redovitih ginekoloških pregleda, dok je u mom istraživanju 50% od 746 visoke stručne spreme. Nelagodu i strah prilikom odlaska na ginekološki pregled osjeća njih 29,1% što je usporedivo s istraživanjem koje su proveli Albuquerque i suradnici na 493 žene u dobi od 15 do 69 godina u Brazilu, gdje su žene kao najveću prepreku češćem odlasku na pregled navodile su odsutnost simptoma (39,5%) i osjećaj srama (26,9%) (24). Koliko god nisu ugodni, da su redovni ginekološki pregledi bitni smatra njih 96,1% iz naše populacije i da ponovimo njih 61,3% redovno odlazi, dok prema istraživanju Heenae i suradnika o stavovima, znanju i ponašanju žena koje rade u zdravstvu u Saudijskoj Arabiji vezano uz rak vrata maternice, od 395 žena njih 86,8% smatralo je da je Papa test koristan test u otkrivanju raka vrata maternice, ali Papa test je napravilo svega njih 26,2% (25). Da je osobnost ginekologa bitna za razgovor o intimnim problemima smatra njih 69,7%. Što se tiče praćenja menstrualnog ciklusa velika većina odnosno njih 79,9% koristi mobilnu aplikaciju, dok samo manji postotak ne prati nikako to jest njih (8,2%). Prema podacima 46,8% ispitanica je više puta imalo neku vaginalnu infekciju dok je njih 30% imalo jednu u životu što odgovara statističkom podatku da barem 75% žena u životu doživi jednu gljivičnu infekciju rodnice (26). Većina žena je u opisnom pitanju „Kako ste se osjećale za vrijeme vaginalne infekcije“ odgovorilo kako su se osjećale neugodno, prljavo, nervozno i uplašeno što je dokaz kako u društvu bez obzira na silne edukacije i dalje doživljavamo vaginalne infekcije kao nešto neobično i prljavo dok se premalo govori o činjenici da su one normalne i rješive uz pravu terapiju te da uz neugodne fizičke simptome zadnje što treba je psihički sram i osjećaj manje vrijednosti. Žene su se prvenstveno kod sumnje na infekciju obratile ginekologu (55%), dok su njih 18,1% pitale nekog za savjet ili se pokušale samo dijagnosticirati putem interneta (14,4) te potražile pomoć u ljekarni (8,9%). Što se tiče pranja intimnog područja relativno podjednako žene koriste proizvode isključivo namijenjene za intimnu higijenu (21,2%), njih 30,8% koriste obične gelove za tuširanje dok 21,2% ne koristi ništa osim vode. Prije kupnje određenog proizvoda za intimnu higijenu njih 22,9% nikad ne čita deklaraciju i sastav proizvoda za intimnu higijenu dok 40,2% to čini uvijek. Širom svijeta žene koriste različite proizvode za intimnu

higijenu. Na to utječu brojni faktori kao što su osobne preferencije, kulturne norme, vjerski običaji te zdravstvene smjernice stručnjaka za njegu. Postoji vrlo malo objavljene literature na temu o intimnoj ženskoj higijeni te kakvu ona ulogu igra u rješavanju neugodnih simptoma i potpori općem intimnom zdravlju. Članak koji su napisali Ying Chen i suradnici 2017. godine (27) opisuje globalne recenzije ženske higijenske prakse i potencijalne dobrobiti te rizike vulvovaginalnih ispiranja za intimno zdravlje. pH vulve iznosi otprilike 4,7, dok pH rodnice prosječno između 3,8- 4,2 ovisno o fazi menstrualnog ciklusa te rasi. Varijacijama te pH ravnoteže mogu pogodovati razni čimbenici kao što su znojenje, vaginalni iscjedak, ali upravo i proizvodi s neprimjerenim sastavom kao što su gelovi i sapuni za pranje, lubrikanti te deterdženti. Poželjno rutinsko pranje vulve sprječava nakupljanje vaginalnog iscjedka, znoja, urina te fekalne kontaminacije no iako je poželjan dodatak za medicinski tretman, nije dizajniran za liječenje infekcija. Međutim na tržištu je došlo do navale proizvoda za čistoću i miris intimnog područja koji mogu poremetiti normalnu vulvovaginalnu mikrobnu floru za zaštitu od infekcija stoga nije neobično da ponekad upravo takvi proizvodi mogu povećati šanse za razvoj infekcije. Velika većina žena 96,2% smatra da im nije neugodno razgovarati o problemima intimnog područja s prijateljicom/kolegicom, a 76,4% može o tome bez problema razgovarati i s partnerom što je pozitivno jer samo mali postotak 0,5% ima partnera koji ne želi razgovarati o tome, a 1,5% se boji da bi ih partner osuđivao. Također veliki postotak žena u vezi (70,4%) te slobodnih žena (14,3%) nema problema sa zajedničkim odlaskom partnera na testiranje za spolne bolesti dok samo 1,2% ne bi pristalo na to što dokazuje da je edukacija oko toga relativno dobra te bi se trebalo poticati da se taj postotak testiranih ostvari.

## 6. ZAKLJUČAK

Rezultati istraživanja pokazali su visoku razinu znanja i primjerenih stavova žena o intimnoj higijeni i važnosti ginekoloških pregleda. Vaginalne infekcije mogu zahvatiti žene svih dobnih skupina, iako se češće pojavljuju kod mladih žena koje po prvi put stupaju u seksualni odnos. S obzirom na to da se mogu pojaviti i kod žena koje nisu seksualno aktivne, ne smatraju se spolno prenosivim bolestima. Velika većina je točno odgovorila na pitanja vezano za znanje o spolnim bolestima, načinu prijenosa te prevenciji. Za pitanje o simptomima infekcija klamidijom, ureaplazmom i mikoplazmom njih 35,4% (264) je odgovorilo kako uvijek ima simptome poput gnojnog iscjetka što je netočno pa bi edukacijom mladih trebali još poboljšati svijest o činjenici da infekcije često ne moraju imati simptome. Što se tiče stavova imamo dosta dobar postotak opće populacije žena (61,3%) koje redovno odlaze na ginekološke preglede u usporedbi na neke druge države i područja. Dosta dobar postotak žena zna različite moguće uzroke vaginalnih infekcija (94,6%) te su svjesne posljedica pretjerane higijene (94,4%) kao i štetnost utjecaja određenih proizvoda za intimnu higijenu (98,9%). Bez obzira na to u opisnom pitanju koje se odnosilo na iskustvo vaginalne infekcije većina žena je pisala kako su se osjećale prljavo i posramljeno što govori o tome kako bez obzira na svjesnost i edukaciju postoji određena stigma kada se radi o infekcijama vaginalnog područja. Uloga medicinske sestre je od iznimne važnosti jer je upravo ona ta koja provodi edukaciju o prevenciji kako do bolesti ne bi ni došlo. Edukacijom o težini infekcija te značajnosti pravilne higijene i korištenja zaštite tijekom spolnog odnosa te drugim rizičnim čimbenicima koji mogu pogodovati nastanku infekcije, visoko educirana medicinska sestra podiže svijest žena svih dobnih skupina.

## 7. LITERATURA

1. WHO Reproductive health in the Western Pacific [Online] 2019. Dostupno na: <https://www.who.int/westernpacific/health-topics/reproductive-health> (3.1.2022.)
2. Delić D. Cybermed klikom do zdravlja [Online] 2013. Dostupno na: [https://www.cybermed.hr/centri\\_a\\_z/reproduktivno\\_zdravlje/sto\\_je\\_reproduktivno\\_zdravlje](https://www.cybermed.hr/centri_a_z/reproduktivno_zdravlje/sto_je_reproduktivno_zdravlje) (3.1.2022.)
3. WHO Defining sexual health [Online] 2020. Dostupno na: [https://www.who.int/reproductivehealth/topics/sexual\\_health/sh\\_definitions/en/](https://www.who.int/reproductivehealth/topics/sexual_health/sh_definitions/en/) (19.2.2022.)
4. Dabo J, Malatestinić Đ, Janković S, Bolf Malović M, Kosanović V. Zaštita reproduktivnog zdravlja mladih - modeli prevencije. *Medicina* 2008; 44:72-79.
5. Hrvatski liječnički zbor. Medicinski priručnik za pacijente. Anatomija vanjskog spolnog sustava žene [Online] 2014. Dostupno na: <https://tinyurl.com/pttjh7ns>. (9.3.2022.)
6. Keros P, Pećina M, Ivančić-Košuta M. Temelji anatomija čovjeka, 3. izdanje. Zagreb: Medicinski fakultet; 1992.
7. WHO Sexually transmitted infections (STIs) [Online] 2021. Dostupno na: [https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/sexually-transmitted-infections-\(stis\)](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/sexually-transmitted-infections-(stis)) (19.2.2022.)
8. Petković A. Infekcije rodnice (završni rad). Varaždin: Sveučilište Sjever; 2019.
9. Lalić N. Infekcije u trudnoći (završni rad). Varaždin: Sveučilište Sjever; 2018.
10. Multi-Gyn. Razlika između bakterijske i gljivične infekcije rodnice [Online] 2020. Dostupno na: <https://tinyurl.com/3rhtwkrh>. (19.2.2022.)
11. WHO Cervical cancer [Online] 2022. Dostupno na: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cervical-cancer> (3.3.2022.)
12. Kovačević K, Skerlev M, Vrčić H, Kovačević P, Ljubojević Hadžavdić S. Genitalne HPV infekcije u trudnoći. *Liječnički Vjesnik* 2020;142:244-250.
13. Kuzman M. Javnozdravstveno značenje spolno prenosivih i urogenitalnih infekcija. *Medicus* 2006;15:209-217.
14. Topalović Z. Važnost prevencije spolno prenosivih bolesti. *Medicus* 2003;12:253-256.

15. Budisavljević I. Znanje studenata o spolno odgovornom ponašanju (završni rad). Rijeka: Sveučilište u Rijeci; 2021.
16. Hassan S, Hakeem Hanseen Aboud SA, Elkayal MM. Investigate Young Female Reaction Concerning Their Gynecological Examination. American Journal of Nursing Research 2018;6:282-290.
17. Štemberger-Papić S, Vrdoljak-Mozetič D, Verša Ostojić D, Rubeša-Mihaljević R, Dinter M. Citologija vrata maternice (Papa-test) - terminologija i značaj u probiru za rak vrata maternice. Medicina Fluminensis 2016;52:324-336.
18. Bauman R. Obrada i terapija neplodnosti. Medicina 2009;45:300-312.
19. Everything You Need to Know About Sexually Transmitted Diseases (STDs). Healthline Media, San Francisco, CA [Online] 2021 Dostupno na: <https://www.healthline.com/health/sexually-transmitted-diseases> (9.3.2022.)
20. Bendra A. Spolno prenosive bolesti (završni rad). Rijeka: Sveučilište u Rijeci; 2021.
21. Reljan M. Znanje i stavovi studentica sestrištva o prevenciji raka vrata maternice (završni rad). Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet u Osijeku; 2016.
22. Puharić Z, Milaković D, Žulec M, Eljuga K, Filipović T. Spolne navike, stavovi i znanje o spolnosti djevojaka i žena u Požeško-slavonskoj županiji-mogućnosti intervencije. Medica Jadertina. 2018;48:59-66.
23. Korkut Y. Assessment of knowledge, attitudes, and behaviors regarding breast and cervical cancer among women in western Turkey. Journal of International of Medical Research. 2019;47:1660-1666.
24. Mousavi F, Shojaei P, Aryan H. Knowledge, attitudes, and practice related to Papsmear test among Iranian women. International Journal of Womens Health and Wellness 2018;4:076 (8 str.).
25. Heena H, Durrani S, AlFayyad I, Riaz M, Tabasim R, Parvez G, Abu-Shaheen A. Knowledge, Attitudes and Practices towards Cervical Cancer and Screening amongst Female Healthcare Professionals: A Cross-Sectional Study. Journal of Oncology 2019;54:23130 (10 str.).
26. Ning M, Guo Y, Pan H, Chen X, Gu Z. Preparation, in vitro and in vivo evaluation of liposomal/niosomal gel delivery systems for clotrimazole. Drug Development and Industrial Pharmacy 2005;31:375-383.



27. Chen Y, Bruning E, Rubino J, Eder S. E. Role of female intimate hygiene in vulvovaginal health: Global hygiene practices and product usage. *Womens Health (London)* 2017;13:58-67.

## **8. OZNAKE I KRATICE**

BV- bakterijska vaginoza

HIV- human immunodeficiency virus, virus humane imunodeficijencije

HPV- humani papiloma virus

HSV- herpes simplex virus

LBC- liquid-based cytology, tekućinska citologija

UZV- ultrazvuk

WHO- world health organization, svjetska zdravstvena organizacija

## 9. SAŽETAK

Najčešće infekcije rodnice su bakterijske i gljivične infekcije, a one nastaju zbog narušene vaginalne flore. Higijena je važan dio zdravlja, a redovni ginekološki pregledi imaju važnu ulogu za održavanje zdravlja i sprječavanje bilo koje spolne bolesti.

Cilj ovog rada je prikupiti i analizirati podatke o znanju žena vezano za zdravlje ginekološkog područja, ispitati njihova iskustva i moguće probleme vezane za intimno područje.

Za istraživanje konstruiran je poseban anketni upitnik od 30 pitanja u sustavu Google Forms od veljače do travnja 2022. godine. Podatci su zatim analizirani uz korištenje programa Microsoft Excel 2010.

Dobiveni rezultati ovog istraživanja pokazuju relativno dobre rezultate znanja i stavova žena o intimnoj higijeni i spolnom zdravlju. Od 746 ispitanica njih 98,8% smatra da je na redovni ginekološki pregled potrebno otići jednom godišnje, a njih 61,3% to i čini. Većina odnosno 94,4% zna da učestalo pranje intimnog područja ne pomaže u obnavljanju vaginalne flore, a 98,9% zna da parfimirani proizvodi s neprimjerenim sastavom može mijenjati pH intimnog područja te time izazvati iritaciju i infekciju. S obzirom na to 21,2% koriste gelove namijenjene isključivo za intimnu higijenu, a njih 30,8% obične gelove za tuširanje s time da samo 40,2% ispitanica provjerava sastav tih proizvoda. Kada se radi o sumnji na infekciju žene su se prvenstveno obraćale svojim ginekolozima (55%). Njih 96,2% nema problema razgovarati o intimnim problemima sa prijateljicama/kolegicama, a 76,4% o tome bez problema razgovara i s partnerom. Također veliki postotak žena u vezi (70,4%) te slobodnih žena (14,3%) nema problema sa zajedničkim odlaskom partnera na testiranje za spolne bolesti.

Zaključak ovog istraživanja je kako je u našoj populaciji dosta žena osviješteno o intimnom zdravlju. Većina zna što može djelovati pozitivno, a što štetno na vulvovaginalnu floru, što pogoduje nastanku infekcija i zašto su ginekološki pregledi od važnosti. Pravilnom edukacijom medicinska sestra može imati veliki utjecaj na spolno zdravlje žena svih dobnih skupina.

Ključne riječi: ginekološki pregled, higijena, infekcije rodnice, prevencija, spolno zdravlje

## 10. SUMMARY

The most common vaginal infections are bacterial and fungal infections and they are caused by disturbed vaginal flora. Hygiene is an important part of health and regular gynecological examinations play an important role in health maintenance of any venereal disease.

The aim of this work is to collect and analyze data on women's knowledge related to gynecological health, to examine their experiences and possible problems related to the intimate area.

A special survey questionnaire was constructed for the research of a 30 questions in the Google Forms system from February to April 2022. The data were then analyzed using Microsoft Excel 2010.

The results of this research show relatively good results of women's knowledge and attitudes about intimate hygiene and sexual health. Of the 746 respondents, 98.8% believe that it is necessary to go for a regular gynecological examination once a year, and 61.3% of them do so. The majority, or 94.4%, know that frequent washing of the intimate area does not help restore the vaginal flora, and 98.9% know that perfumed products with inappropriate composition can change the pH of the intimate area and thus cause irritation and infection. Considering this, 21.2% use gels intended exclusively for intimate hygiene, and 30.8% of them use ordinary shower gels, with only 40.2% of respondents checking the composition of these products. When it comes to suspected infection, women primarily turned to their gynecologists (55%), 96.2% have no problem discussing intimate problems with their friends/colleagues, and 76.4% talk about it with their partner without any problems. Also, a large percentage of women in a relationship (70.4%) and single women (14.3%) have no problem with going together with their partners to be tested for sexually transmitted diseases.

The conclusion of this research is that many women in our population are aware of intimate health. Most people know what can be positive and what can be harmful to the vulvovaginal flora, what favors the development of infections and why gynecological examinations are important. With proper education, a nurse can have a great impact on the sexual health of women of all age groups.

Key words: gynecological examination, hygiene, genital infections, prevention, sexual health

## 11. PRILOZI

### Prilog 1. Anketni upitnik

#### SOCIODEMOGRAFSKI PODACI

1. Dob:

18-25

26-35

36-45

45 i starije

2. Stupanj obrazovanja:

Niža stručna sprema

Srednja stručna sprema

Viša stručna sprema

Visoka stručna sprema

3. Radni status:

Studentica

Zaposlena u zdravstvenom području

Zaposlena u nezdravstvenom području

Nezaposlena

Umirovljenica

Ostalo

4. Mjesto stanovanja:

Grad

Selo

Prigradsko naselje

5. Status veze:

Slobodna

U vezi

Udana

Udovica

Ostalo

6. Imate li djece?

Imam 1-2 djeteta

Imam 3 ili više djece

Nemam djece

**ZNANJE**

1. Na preventivni ginekološki pregled potrebno je otići barem jednom godišnje.

Točno

Netočno

2. Što je HPV?

Bakterijska infekcija spolnog sustava

Infekcija koja uzrokuje AIDS

Virusna spolno prenosiva infekcija koja uzrokuje promjene kao npr. spolne bradavice ili rak grlića maternice

Gljivična infekcija spolnog sustava

3. Rak vrata maternice se uvijek nasljeđuje s majke na kći.

Slažem se

Ne slažem se

4. Klamidija, mikoplazma i ureaplazma kao spolne infekcije uvijek imaju gnojni iscjedak iz rodnice kao simptom.

Točno

Netočno

5. Rizični čimbenici koji direktno utječu na nastanak spolnih bolesti su: (više odgovora)

Nezaštićeni spolni odnosi

Pušenje cigareta

Promiskuitetno ponašanje (često mijenjanje partnera)

Uporaba oralnih kontraceptiva

Alkohol

6. Kontracepcijske pilule istovremeno štite od neplanirane trudnoće i zaraze SPB (spolno prenosivim bolestima).

Točno

Netočno

7. Loša higijena je jedini razlog vaginalnih infekcija?

Točno

Netočno

8. Pojedini parfimirani pripravci za intimnu higijenu mogu promijeniti pH rodnice i time izazvati iritaciju i infekciju.

Točno

Netočno

9. Što češće pranje intimnog područja (više od dva puta dnevno) pomaže u obnavljanju vaginalne flore.

Točno

Netočno

10. Hormonalne promjene, stres, pad imuniteta i korištenje antibiotika može uzrokovati gljivičnu infekciju rodnice.

Točno

Netočno



## STAVOVI I ISKUSTVA

1. Koliko često odlazite na ginekološki pregled?
    - Svakih 6 mj ili ranije
    - Jednom godišnje
    - Jednom u dvije godine ili više
    - Ne sjećam se kada sam bila posljednji put
    - Nikad nisam bila kod ginekologa
  
  2. Da li vam je bilo teško pronaći ginekologa u vašem mjestu stanovanja?
    - Nije, odmah sam se uspjela upisati
    - Je, morala sam duže vremena tražiti nekog kod koga ima mjesta
    - Pronašla sam ginekologa u drugom gradu (okolnim mjestima)
    - Upisana sam kod jednog, ali odlazim kod privatnog iz nekog razloga
    - Nisam upisana kod ginekologa
  
  3. Najveći problem kod odlaska ginekologu Vam je: (možete označiti više odgovora)
    - Neugoda i strah kako će sve proći
    - Daleko je pa me brine prijevoz do njega
    - Ne mogu stupiti u kontakt za dogovor termina (rijetko odgovaraju na mailove i pozive)
    - Neki drugi problem
    - Nemam nikakvih problema oko toga
    - Nisam nikada bila kod ginekologa
  
  4. Koliko god nisu ugodni, smatram da su redovni ginekološki pregledi bitni. (1- Uopće se ne slažem, 2- Djelomično se ne slažem, 3- Niti se slažem niti ne slažem, 4- Djelomično se slažem, 5- Apsolutno se slažem)
- Uopće se ne slažem    1        2        3        4        5        Apsolutno se slažem

5. Osobnost ginekologa mi je vrlo važna za razgovor, jer ako je nepristupačan/na postane mi neugodno i više ne želim razgovarati o problemu. (1- Uopće se ne slažem, 2- Djelomično se ne slažem, 3- Niti se slažem niti ne slažem, 4- Djelomično se slažem, 5- Apsolutno se slažem)

Uopće se ne slažem    1        2        3        4        5        Apsolutno se slažem

6. Vodite li kalendar za praćenje menstrualnog ciklusa (aplikacija na mobitelu ili zapisivanje na papiru)?

- Koristim aplikaciju
- Zapisujem na papir ili u neku bilježnicu
- Ne zapisujem nigdje
- U menopauzi sam

7. Jeste li u životu imale barem jednu vaginalnu infekciju?

- Jesam, jednom sam imala bakterijsku, gljivičnu ili neku drugu infekciju
- Jesam, više puta sam imala vaginalne, gljivične ili neke druge infekcije
- Nikad nisam doživjela niti jednu vaginalnu infekciju

8. Ako je na prethodno pitanje (7.) odgovor bio "da", kako ste se osjećale u tom trenutku? (ako je odgovor bio "ne" preskočite pitanje)

---

9. Ako je na 7. pitanje odgovor bio "da" kome ste se prvo obratile za pomoć? (Ako je odgovor bio "ne" preskočite pitanje)

- Odmah sam zvala ginekologa
- Prvo sam za savjet pitala nekog (mamu, sestru, prijateljicu...)
- Tražila sam po internetu moguću dijagnozu i rješavanje problema
- Otišla sam u ljekarnu pitati za savjet
- Nisam se nikom obratila

10. Za pranje intimnog područja koristim isključivo proizvode namijenjene za intimnu higijenu.

- Da, uvijek
- Ne, koristim obične proizvode kao npr. gel za tuširanje
- Ponekad koristim proizvode za intimnu higijenu, ponekad ne koristim ništa osim vode
- Nikad ne koristim ništa osim vode
- Ne perem se

11. Prije kupnje određenog proizvoda za intimnu higijenu uvijek pročitam deklaraciju i njihov sastav? (1- nikada, 2-ponekad, 3-uvijek)

Nikad            1        2        3        Uvijek

12. Kada mi se prijateljica/kolegica obrati s nekim intimnim problemom osjećam se:

- Neugodno, nije me trebala ni reći
- Sasvim ok, nikad mi nije neugodno pričati o takvim stvarima i ako mogu dam savjet
- Nikad mi se nitko nije obratio s tim problemom

13. Ako imate partnera razgovarate li s njim o intimnim problemima?

- Da, razgovaram i uopće mi nije neugodno
- Htjela bi razgovarati, ali se bojim da bi me partner osuđivao
- Partner ne želi razgovarati o tome
- Radije bi o tome razgovarala s nekim drugim (prijateljicom, mamom, sestrom)
- Nikad nisam imala problema pa onda ni potrebu razgovarati o tome
- Nemam partnera, ali kada bih ga imala razgovarala bi o tome
- Nemam partnera, ali i kada bih ga imala ne bi razgovarala s njim o tome

14. Bi ste li pristali zajedno s partnerom testirati se na spolne bolesti?

- Nikako, ne vidim potrebu za tim
- Bi, ako bi se od mene to zahtijevalo
- Apsolutno, ne vidim ništa loše u tome
- Nemam partnera, ali kada bih ga imala pristala bi
- Nemam partnera, ali i kada bih ga imala ne bih se testirala

## IZJAVA O AUTORSTVU ZAVRŠNOG RADA

Pod punom odgovornošću izjavljujem da sam ovaj rad izradio/la samostalno, poštujući načela akademske čestitosti, pravila struke te pravila i norme standardnog hrvatskog jezika. Rad je moje autorsko djelo i svi su preuzeti citati i parafraze u njemu primjereno označeni.

| Mjesto i datum                 | Ime i prezime studenta/ice | Potpis studenta/ice |
|--------------------------------|----------------------------|---------------------|
| U Bjelovaru, <u>24.8.2022.</u> | HANŽEK<br>GABRIELA         | Hanžek G.           |

Prema Odluci Veleučilišta u Bjelovaru, a u skladu sa Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, elektroničke inačice završnih radova studenata Veleučilišta u Bjelovaru bit će pohranjene i javno dostupne u internetskoj bazi Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Ukoliko ste suglasni da tekst Vašeg završnog rada u cijelosti bude javno objavljen, molimo Vas da to potvrdite potpisom.

Suglasnost za objavljivanje elektroničke inačice završnog rada u javno dostupnom nacionalnom repozitoriju

GABRIELA HANŽEK

*ime i prezime studenta/ice*

Dajem suglasnost da se radi promicanja otvorenog i slobodnog pristupa znanju i informacijama cjeloviti tekst mojeg završnog rada pohrani u repozitorij Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i time učini javno dostupnim.

Svojim potpisom potvrđujem istovjetnost tiskane i elektroničke inačice završnog rada.

U Bjelovaru, 24.8.2022.

Hanžek G.  
*potpis studenta/ice*